Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Δ΄ ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 38 Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ✻ Δ. ΔΗΜΕΡ, ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1907

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

[Ἔργον τοῦ Γερμανοῦ ζωγράφου H. Rettig]

Υπάρχουσιν ἄνθρωποι, θεωρούμενοι ἔντιμοι καὶ νομίζοντες ὅτι εἶνε τοιοῦτοι, διότι δὲν προσβάλλουσι διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν συμπεριφορᾶς τοὺς τεθειμένους ἀνθρωπίνους θεσμοὺς καὶ τὰς κοινωνικὰς προλήψεις. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι λατρεύουσι τὸν Θεόν, κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν προγόνων αὐτῶν, ἀλλ' ἐννοοῦσι τὸ καθῆκον περιωρισμένον, οὐχὶ δ' ἐπεκτεινόμενον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν λοιπῶν ἀρετῶν, καὶ δὴ τῶν κοινωνικῶν, ὧν ὑψίστη τυγχάνει ἡ φιλαλληλία καὶ ἡ ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος θυσία. Ἐν κοινωνίᾳ, ἐστερημένῃ εὐρυτάτων ἠθικῶν συναισθημάτων, τοῦτο ἀρκεῖ. Ἀλλ' ἐν κοινωνίᾳ, ἀληθῶς ἐπιδιωκούσῃ καὶ πραγματούσῃ ἀνωτέραν ἀποστολήν, οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι οὐδεμίαν ἀρετὴν ἐκπροσωποῦσι. Περὶ τούτων δικαίως δύναται νὰ ρηθῇ τὸ τοῦ ποιητοῦ τῆς **Θείας Κωμῳδίας** — **Guarda e passa.** *Οἱ ἀληθεῖς, οἱ πραγματικοὶ ἄνθρωποι εἶνε οὐχὶ οἱ μὴ κακοπραγοῦντες, παθητικῶς μᾶλλον οὐχὶ δὲ φυσιολογικῶς ὄντες τοιοῦτοι, ἀλλ' οἱ ἀντιδρῶντες, οἱ ἀγωνιζόμενοι κατὰ τοῦ κακοῦ, οἱ πρόθυμοι ἐν πάσῃ στιγμῇ ν' ἀγωνισθῶσιν ἐπὶ ἰδίᾳ καρτερίᾳ καὶ θυσίᾳ ὑπὲρ τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης.*

Μόνον ἐκ τοιούτων ἀνθρώπων ἀποτελουμένη κοινωνία δύναται νὰ ἐπικληθῇ πεπολιτισμένη, ἀνελθοῦσα εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμόν.

Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΜΟΥ

Ἡμην δεκατεσσάρων ἐτῶν—διηγεῖται ἡ κυροῦλα—καὶ ἤκουσα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατέρα μου νὰ ὁμιλοῦν δυνατά.

— Πατέρα, ἔλεγεν ὁ ἀδελφός μου Ὀκτάβιος, σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι θὰ τὴν νυμφευθῶ τὴν Μάρθαν, διότι εἶνε ἀξία νὰ φέρῃ τὸ ὄνομά μας, διότι τὴν ἀγαπῶ...

— Καὶ ἐγὼ σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ νυμφευθῇς, μὲ τὴν συγκατάθεσίν μου τοὐλάχιστον, ἕνα κορίτσι χωρὶς προῖκα, ἕνα κορίτσι ποὺ δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ κρατεῖ ἡ σκούφια του.

— Ἔστω. Ἐγὼ ὅμως σήμερα μὲ αἱματωμένη καρδιὰ θὰ φύγω ἀπὸ τὸ σπίτι. Μάρτυς μου ὁ Θεὸς ὅτι ἤθελα νὰ τὸ ἀποφύγω αὐτό. Ἀλλὰ τὴν ἀγαπῶ τὴν Μάρθαν καὶ μὲ ἀγαπᾷ...

— Θὰ τολμήσῃς νὰ τὸ κάμῃς αὐτό;

— Ναί.

Ὁ πατήρ μου περιεπάτει ὀργίλως εἰς τὸ δωμάτιον.

— Κάμε, κύριε, εἶπε, ὅ,τι ἀγαπᾷς. Ἀλλὰ νὰ γνωρίζῃς ὅτι δὲν θὰ σὲ ἰδῶ ποτὲ πλέον οὔτε σὲ οὔτε ἐκείνην, τὴν ὁποίαν θέλεις διὰ τῆς βίας νὰ φέρῃς εἰς τὴν οἰκογένειάν μου.

— Ἐλπίζω ὅτι ὁ χρόνος θὰ σᾶς κάμῃ ν' ἀλλάξετε ἰδέας.

— Ποτέ... Πήγαινε εἰς τὸ καλό.

Ἐπέρασεν ὁ Ὀκτάβιος ἀπὸ τὸ δωμάτιον ὅπου ἦμην καὶ τὸν εἶδα κάτωχρον. Μὲ ἐπλησίασε, μὲ ἐσήκωσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ μὲ ἐρίλησε κλαίων: — Χαῖρε, ἀδελφοῦλα μου, εἶπε, θὰ μὲ ἰδῇς πλέον...

— Καὶ γιατί; Ἐγὼ δὲν ἐμάλωσα μαζύ σου.

Ἔκλαια καὶ ἐγώ. Ἐκεῖνος μὲ ἐφίλησε πάλιν κοὶ ἔφυγεν ὀρμητικῶς.

Μετὰ δύο μῆνας ἦτον νυμφευμένος. Ὁ πατήρ μου, παλαιὸς στρατηγός, συνειθισμένος νὰ τὸν ὑπακούουν, ἔφερε βαρύτατα τὸ πρᾶγμα. Ἀπὸ τότε δὲν ἠθέλησε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ ἐμὲ καὶ μὲ ἠγάπα περισσότερον. Τόσον ὥστε ἔγινε δοῦλος τῶν ἰδιοτροπιῶν μου. Ὅσον ἐμεγάλωνα ἐγὼ τόσον ἐμεγάλωνε καὶ ἡ ἐπιθυμία του νὰ μ' εὐχαριστῇ. Δὲν ἐτολμοῦσα νὰ εἰπῶ ὅτι μοῦ ἀρέσῃ ἕνα κόσμημα διότι τὴν ἄλλην ἡμέραν θὰ μοῦ τὸ ἔφερε. Μόνον δι' ἓν πρᾶγμα ἦτον ἀμετάπειστος. Δὲν ἤθελε νὰ μὲ ἀφίσῃ νὰ ἰδῶ τὸν ἀδελφόν μου.

Ἐσιώπων ὅταν τὸν ἔβλεπα νὰ ὀργίζηται εἰς τὴν αἴτησίν μου αὐτήν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα νὰ ἀναγνωρίσω ὅτι εἶχα τελείως νικηθῇ. Ὡσὰν κόρη στρατηγοῦ ἐγνώριζα καλὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἱστορίαν, ὥστε νὰ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι μὲ τὴν χρονοτριβὴν εἰμποροῦσ' νὰ ἔλθῃ ἡ νίκη.

Ἀπεφάσισα νὰ ἐνεδρεύσω περιμένουσα κατάλληλον εὐκαιρίαν.

Εἶχαν περάσῃ ἓξ ἔτη ἀφ' ὅτου ἐζούσαμε μόνοι, ὅταν κατὰ τὸν Νοέμβριον μᾶς ἐκάλεσαν εἰς τοῦ Νομάρχου. Ἡ συνομιλία περιεστράφη μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐπὶ δυστυχήματος τινός, τὸ ὁποῖον συνέβη τὴν προηγουμένην εἰς τὸν σιδηρόδρομον, καὶ ὁ Νομάρχης ὡμίλει μὲ πολλοὺς ἐπαίνους δι' ἕνα νέον μηχανικόν, ὁ ὁποῖος ἔδειξε παραδειγματικὸν θάρρος εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην.

— Πῶς τὸν λέγουν; ἠρώτησεν ὁ πατέρας μου.

Ὅλοι εὑρέθησαν εἰς ἀμηχανίαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ Νομάρχης εἶπεν:

— Ἂν θέλῃς τὴν ἀλήθειαν, στρατηγέ, ὁ μηχανικὸς αὐτὸς εἶνε ὁ υἱός σου...

— Αὐτὸ δὲν μὲ ἐκπλήσσει, εἶπεν ἀφελῶς ὁ πατέρας.

Ἐγὼ ὅμως διέκρινα μίαν ἀκτῖνα ὑπερηφανείας εἰς τὴν μορφήν του. Ἐνόησα ἀμέσως ὅτι τὰ πράγματα ἤρχισαν νὰ ἀλλάζουν. Ἀπεφάσισα νὰ περιμένω ἀκόμη διὰ νὰ διακυβεύσω τὴν ὁριστικὴν μάχην ἔστω καὶ ἓν ἢ δύο χρόνια καὶ ἐμάνθανον ἐν τῷ μεταξὺ ὅτι ὁ ἀδελφός μου εἶχεν ἀποκτήσῃ καὶ ὑπόληψιν καὶ περιουσίαν, καὶ ὅτι τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του ὅλοι τὸ ἀνέφερον μὲ ἐπαίνους.

Ὁ πατέρας ἐτήρει τὸ ἔθιμον νὰ τρώγῃ τὰ μεσάνυκτα τὸ φαγητὸν τῶν Χριστουγέννων καὶ τίποτε δὲν τὸν ἔπειθε νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ ἢ νὰ λησμονήσῃ νὰ μοῦ προσφέρῃ τὸ δῶρον μου ἐκείνην τὴν νύκτα.

Ἡ εἰκοστὴ τετάρτη Δεκεμβρίου ἀνέτειλε.

— Αἴ λοιπόν! παιδί μου, ἐλπίζω νὰ μὴ λησμονήσῃς τὸ ἀποψινὸ δεῖπνον. Καὶ γιὰ 'πέ μου ἕνα πρᾶγμα. Θέλω μίαν συμβουλήν.

— Ἀπὸ ἐμέ;

— Ἀπὸ σέ, μάλιστα... Ἕνας φίλος μου ἔχει μίαν κόρην γλυκυτάτην, θελκτικωτάτην, ἀφωσιωμένην. Θέλει κἄτι νὰ τῆς χαρίσῃ ἀλλὰ δὲν ξέρει τί. Ἡ κόρη του ἔχει σχεδὸν τὴν ἡλικίαν σου... Οὔφ! εἶπεν ἔξαφνα. Στὸν διάβολον ἡ ρητορική. Τί τὰ θέλω τὰ αἰνίγματα. Κορίτσι μου τί θέλεις νὰ σοῦ χαρίσω σήμερα;

—"Α! Θὰ σᾶς ζητήσω πολλὰ ἐφέτος.

— Λέγε. Εἶμαι στὴν καλή μου ὥρα.

— Δὲν τολμῶ...

— Δὲν τολμᾷς; Μὰ δὲν ξέρεις πῶς τίποτε δὲν εἰμπορῶ νὰ σοῦ ἀρνηθῶ;

— Δόστε μου ὅμως τὸν λόγον σας, τὸν λόγον τῆς στρατιωτικῆς σας τιμῆς πῶς τίποτα δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε.

— Διάβολε!

— Διστάζετε; Λοιπὸν δὲν θέλω τίποτε.

—"Ας εἶνε. Ἔχεις τὸν λόγον μου.

— Σᾶς εὐχαριστῶ. Πέντε λεπτὰ πρὸ τοῦ φαγητοῦ θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὸν λόγον σας.

— Μὰ δὲν θὰ ἔχω καιρὸν νὰ ἀγοράσω τὸ δῶρον σου.

— Αὐτὸ δὲν ἀγοράζεται. "Α! Μὴν ἀνυπομονῆτε. Δύο φιλήματα θέλω.

— Κάτι διάλεξες! Μὰ αὐτὸ δὲν εἶνε δῶρο.

— Στρατιωτικὸς λόγος! εἶπα ἐγὼ σοβαρῶς καὶ κινοῦσα τὸ δάκτυλό μου.

— Καλά. Εἴμεθα σύμφωνοι.

Καὶ τὸν ἄκουσα νὰ μουρμουρίζῃ!

— Ναί, μὰ δὲν τῆς ὑποσχέθηκα ὅτι δὲν θὰ τῆς χαρίσω καὶ τίποτα ἄλλο.

Ὅταν ἦλθον μεσάνυκτα ἐμβήκα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατέρα.

— Στρατηγέ, τοῦ εἶπα, τὸ τραπέζι εἶνε ἕτοιμο.

— Καλά, ἀλλὰ πάρε τὸ δῶρο σου.

Ἄνοιξε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου του καὶ μοῦ ἔδωσε θαυμάσιον βραχιόλι.

— Καὶ τώρα, προσέθεσε, σοῦ χρεωστῶ καὶ τὰ δύο φιλήματα.

— Μιὰ στιγμή, εἶπα ἐγώ. Τὰ φιλήματα δὲν ὑπεσχέθην νὰ εἶνε γιὰ μένα.

Ποὶν νὰ δώσω καιρὸν νὰ σκεφθῇ τὸν ἔπηρα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ὡδήγησα εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Μόλις εἶχε διαβῇ τὴν θύραν ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι τεσσάρων ἐτῶν καὶ ἕνα ἀγοράκι ἓξ τὸν ἔπιασαν ἀπὸ τὰ πόδια.

— Καλὴ σπέρα, παπποῦλη!

Ὁ πατερᾶς ἐστάθη καὶ μὲ ἐκύτταξε θυμωμένος λίγο. Ἀλλὰ ἐκύτταξε καὶ τὰ παιδάκια τὰ ὁποῖα εἶχαν κοκκινίσῃ γιατὶ δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν «καληνσπέρα» των. Ἔτρεξαν δύο δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια των. Ἔσκυψε καὶ ἔπῆρε τὰ παιδάκια εἰς τὴν ἀγκαλιά του καὶ τὰ ἐφιλοῦσε ἀχόρταστα.

Ἐγὼ τρέχω πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐπιστρέφω μὲ τὸν ἀδελφόν μου καὶ τὴν νύμφην μου. Ὁ πατέρας μου δὲν ἔφανη νὰ εὐχαριστῆθη πολύ. Ἀλλὰ τὸ κάτω κάτω ἐγὼ ἤμουν δανειστὴς καὶ ἐρχόμουν νὰ ζητήσω τὸ χρέος.

— Στρατηγέ, εἶπα, ἔχω τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας γιὰ δύο φιλήματα. Μοῦ τὰ χρωστᾶτε. Πληρώστε.

Ὁ πατέρας ἐταλαντεύθη ὀλίγον, ἔπειτα ὅμως ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας του.

—Ἔλα Ὀκτάβιε, εἶπε.

— Συχώρεσέ με, πατέρα!

— Νὰ σὲ συγχωρήσω; Στάσου νὰ ἰδῇς....

Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Μάρθαν.

— Καὶ λοιπόν, παιδί μου, μήπως σὲ φοβίζουν τὰ μουστάκια μου καὶ δὲν ἔρχεσαι νὰ μὲ φιλήσῃς;

Ἡ Μάρθα ἐρρίφθη κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἀλήθεια! Ὅλοι ἐκλαίγαμε, ποιὸς λίγο ποιὸς πολύ.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ πατέρας δίδων τὸν βραχίονά του εἰς τὴν νύμφην του, πρέπει νὰ φᾶμε ἀπόψε... Πνίγομαι.

['Εκ τοῦ Γαλλικοῦ]

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΝΗΣΤΙΚΑΤΑ

Ὁ ἀποσπασματάρχης δεκανεὺς Πελεκούδης εἰσῆλθεν εἰς τὸ καπηλεῖον τοῦ Δίπλα, καλουμένου οὕτω διότι ἐδιπλασίαζε πάντοτε τοὺς λογαριασμοὺς τῶν θαμώνων του, 'εἴτε ἀπὸ οἶνον προήρχοντο, εἴτε ἀπὸ κινίνην ἢ καφέδες — τὸ καπηλεῖον τοῦ χωριοῦ ἐπῴκει ἀπὸ ὅλα τὰ γνωστὰ εἴδη ἀπὸ καθρεπτακίων ἕως συνναμικῆς — μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς ἣν παρέστη μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν τοῦ τόπου, τῶν δύο ἄλλων ἀνδρῶν τοῦ ἀποσπάσματος καὶ τοῦ παρέδρου. Ἤτο φανερὸν ὅτι θὰ ἐδίδετο μάχη μεταξὺ Δίπλα καὶ Πελεκούδη. Ὁ πρῶτος θ' ἀπεπειράτο νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἐμπορικάς του ἀρχὰς εἰς βάρος τοῦ ἀποσπασματάρχου καὶ αὐτὸς εἰς βάρος τοῦ ἄλλου τὰς ἀποσπασματαρχικάς του.

— Σ' λέου διόντως ὅτ' ἀφιλοξενότερο τόπο δὲν εἶδ' τὸ ματάκι μ' εἶκουσ' χρόνια ποὺ ὑπηρετῶ τοὺ στράτευμ'. Ἀφίνω σὲ τὸν παρὰ πόδας ποὺ ἔχεις τὰ διφτέρια σου γιὰ νὰ κάνῃς προϊβασμοὺς ἀδίκους, προάγων εἰς ἀνωτέραν βαθμίδα τῆς ὀκάδις ἀναξίους, ὅπως γίνητι καὶ μὲ τὸ Σιβαστὸν Ὑπουργεῖουν τῶν Στρατιωτικῶν, ποὺ μ' ἀφίν' δικανέα ἐμένα ἐπειδὴ κὶ βρέθ'καν μερικοὶ νὰ μὲ καταγγείλουν ἁρμοδίους γιὰ κάτι κοτόπ'λα κὶ κοκορόπ'λα, ὅπου τὰ ἔφαγα κὶ μ' ἔφαγαν, κὶ μένου ἄνιυ νὰ πιριβληθῶ τὰ ἐπιθυμητὰ διάσημα τοῦ λοχίου τῶν εὐζώνουν. Ποιός; Ἰγώ! Δίπλα, νὰ διηνθύνῃς πρὸς τὸ σεβαστὸν τρατέζι μας μισὴ ὀκαδοὺλ'.

Ἐγνωρίζαμεν ὅτι ἡ ἔκφρασις τοῦ παραπόνου διὰ τὰ κοτόπουλα ποὺ ἔφαγε καὶ τὸν ἔφαγαν ἐπηκολουθεῖτο πάντοτε ἀπὸ μισὴν ὀκᾶν καὶ ὁ Δίπλας τὴν ἔφερε πρὸν διαταχθῇ.

Ὁ Πελεκούδης ἐκάθησεν εἰς τὸ τραπέζι μου, ἀφοῦ μοῦ ηὐχήθη τὰ «Χρόνια πολλά», διέταξε τὸν Δίπλαν νὰ φέρῃ τὸ ποτῆρι του «κὶ ἑένα μιζιδάκι» καὶ θὰ ἐξηκολούθει τὰ παράπονα κατὰ τοῦ «Σιβαστοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν» ἂν δὲν τὸ διέκοπτα:

— Πόσα ἀρνάκια, τοῦ εἶπα διὰ νὰ τὸν πειράξω, θὰ ἔχῃς φάγ αὐτὴν τὴν ἡμέραν! Ἠρώδης τῶν ἀρνιῶν θὰ ἠσουν.

Ὁ Πελεκούδης ἔστριψε τὸν μύστακα καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἤρχισε νὰ διηγῆται:

— Μὰ τὸν ἁι Ρώδη ποῦ εἶπατι κι' ἄς μὴν τοὺν ξέρω, ἀλλὰ χαλάλι τ' ἀφοῦ γιορτάζει μαζύ μὲ τὸν Χριστόν, ἰέλθεν ἡ ὑποφαινομένη ἡμέρα ποὺ ἐπέρασα νηστικάτα σὶ τοῦτον τὸν καταραμένο Μωριὰ ποὺ δὲν σέβοντι οὔτι ἀρχὰς οὔτι πεποιθήσεις!

— «Μάλιστα! Ἰγὼ ὁ Πελεκούδης! ἐτόνισε βλέπων δυσπιστίαν.

Ἔλαβε τὴν ἐπαινετὴν πρόνοιαν νὰ τοποθετήσῃ ἕνα σπίρτο εἰς τὸ τραπέζι διὰ νὰ σημειώσῃ τὴν μισὴν ὀκᾶν καὶ ἐξηκολούθησε.

«Οὔ τρισκατάρατος τῆς ἠφώτ'σε, ἀναπολογήτους καὶ βίβαια, νὰ μὶ μηχανορράψουν ἰεμένα τοιοῦτον χουνέρη ἢ Μωραΐτ'ς, γιατὶ κὶ τότες ἤμουνα στὸ Μωριὰ ἀποσπασματάρχης.

«Ἐξυρίσταμε τὸ πρωΐ, ἰμαντεκαρίστηκα κὶ κυττάζοντας τὸ καθρεφτάκι ἰέγλεπα πῶς ἤμουν δέον γινέσθαι διὰ τὴν ἑορτήν. Ἐφώναξα τοὺν Κανέλλον καὶ τ' λέου:

«Τοὺ γόητρου τοὺ ὑφ' ἡμᾶς στρατεύματους δὶν ἐπιτρέπε' οἱ ἁπλοῖ πουλίτ'ς νὰ τρῶνι ἀρνόπουλα κὶ οἱ ἄνδρες τοῦ μιταβατικοῦ ποὺ τρῶνι τ'ς ἄλλ'ς ἡμέρις ριπτόντους νὰ φᾶνι σήμιρουν ξηροφαγίαν. Νὰ μιριμνήσῃς γιὰ τροφοδοσίαν!

«Ἀμ' τέτοια μέρα ποῦνε, μ' λέει ὁ Κανέλλος θὰ μᾶς καλέσουν!

«Ποιὸς ξαποδὸς μ' ἰφώτ'σε καί, ἰγὼ ὁ ἀνώτερους, γιλάστηκα συνειμένους μὲ ἰέναν ἄνδρα τοῦ μιταβατικοῦ κὶ μάλιστα κὶ Μωραΐτην, γιατ' ἰέταν μωραΐτης ὁ Κανέλλος κατὰ παραδρομὴν τοῦ πατρός του εἰς τὸ μητρῶον τοῦν ἀρρένων γραμμένους μὶ τὴν βαθμίδ' τοῦ Ρουμελιώτ'.

«Καλὰ λές, εἶπα.

«Χρόνια πολλὰ» δῶθι, «χρόνια πολλὰ» κεῖθι. Μὰ γιὰ μουσαφιρλίκια κανεὶς δὲ μίλαει.

«Κανέλλου, τ' λέου ἐκεινοῦ, δὲν γλέπου ἰαίθριον τοὺν ὁρίζοντα, κατὰ π' γράφουν ἡ ἰφημερίδ'ς — γιατὶ ἔιδρου κὶ κᾶτ' γραμματάκια — προσέθηκεν ὁ Πελεκούδης καμμύον τὸν ὀφθαλμόν. Τί θὶ νὰ γινῇ;

«Δὲν εἶχα ἀποσόσ' τὴν ὁμιλία μ' οὐοπόταν ἀκοῦμι ντουφκίδι γιρὸ κατὰ κάτου.

«Βρὶ μήνα σὶ γάμους πέφτανι μήνα σὶ πανηγύρια.

«Μάειδε σὶ γάμους πέφτανι, μάειδε σὶ πανηγύρια.

«Κὺρ δεκανέα σκοτώνοντι στὸ χωριό.

— Δίπλα, φέρι κι' ἄλλη μισὴ κὶ φεύγω πρὸς καταδίωξιν φυγοδίκων καὶ τὰ λοιπὰ ἐμβρίθοντα τὴν ἐπαρχίαν.

Ὁ Δίπλας ἐκόμισε καὶ τὴν δευτέραν μισὴν καὶ εἰς τὸ πρῶτον σπίρτο προσετέθη δεύτερον.

«Τρέχω στὸ ντουφκίδ', συνεχίζει ὁ Πελεκούδης. Ἐπίθεσις μετὰ βιοπραγιῶν καὶ συμπυκροτήσεων μιταξὺ δύο φαμιλιῶν ἑένεκα γιὰ προηγουμένων ἀφορμῶν!

«Βρὶ ἀμάν, χρονιάρα μέρα σήμερα! Νὰ προσφύγητε εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἐπισήμους ἀρχάς, μορέ!

«Τίπ'τες. Ντουφκίδι.

«Ἐπὶ σκουπὸν πῦρ! διατάζω!

«Τίπ'τις.

«Βρὶ ρίχτε τα! ἀπαυθύνουμι εἰς τοὺς ἄνδρας.

«Ρίχνουμι, μεταρίχνουμι. Ἔριχναν κι' κεῖνοι.

«Πεινάου μ' λέει οὐ Κανέλλους.

«Κι' γὼ πεινάου, ἀλλὰ νὰ ἐπέλθῃ διασάλευσις τῆς τάξεως καὶ νὰ μὴ εἶνε παροῦσα ἡ ἀρχή, γίνητι; Ἐντουφέκαγαν οἱ ἀτ'μοι μία ὥρα, μάμιση, δύο.

Ἡ δευτέρα μισὴ εἶχεν ἐξαφανισθῇ καὶ ὁ Πελεκούδης διακόπτων τὴν ἀφήγησιν ἀποφαίνεται:

— Χάριν τοὺ γοήτρου τοὺ ὡς εἶδος ὑέιπελο ἀπὸ ὅλα τὰ σώματα καταστήματός σου νὰ κιράσ'ς κὶ σύ μισὴ ὀκά!

Ὁ Δίπλας τὴν ἔφερεν, ἔσπροξεν ὅμως καὶ τρίτον σπίρτον ἐπιτηδείως κοντὰ εἰς τὰ δύο ἄλλα, ἐνῷ ὁ Πελεκούδης διακόπτων τὴν ἀφήγησιν ἀπευθύνεται πρὸς αὐτόν, μὴ ἀντιληφθεὶς τὴν ἀπάτην:

— Κὶ ἐν τῷ μεταξὺ σὶ ἀπονέμου ὑιαρέσκειαν. Μοὶ φαίνησι ἰκλικτὸν μέλους τῆς παρ' ἡμῖν κοινουνίας κι' ἄς σ' λένι Δίπλα, κιρνᾶς ὑιαρμόστους αὐτὴν τὴν ἐπίσημον τελετήν. Ποῦ ἶμαστι; "Α!

«Τῇ ἐπεμβάσει μου ἡ συμπλοκὴ ἐέπαυσιν ἀλλὰ οὐδέτερους εἶχι φονευθῇ ἢ πληγωθῇ.

«Κᾶτ' τρέχει, μ' λέει ὁ Κανέλλος.

«Τρέχει πῶς δὲν φάγαμι κι' θὰ σ' δώσ' φύλλο πουρείας γιὰ τὸν κάτου κόσμο.

«Κᾶτ' θὰ βροῦμι.

«Βρὶ μὶ τὴν ἰσοδοξίαν σου θὰ μείνουμι σᾶν τὸν "Αι-Γιάννη τοὺν νηστευτὴ ποῦ ἰέτρωγι ἀχρίδ'ς κὶ ἄλλ' ἄχρια ἰέντομα.

«Ἰν τούτοις ὀτισθοχωρήσαμι πρὸς τ'ν ἀγορά τ' χωριοῦ μπᾶς κὶ βρισκονταν κανένας νὰ μᾶς φιλέψ' κὶ ἰν ἀνάγκῃ νὰ κονέψουμι κάπου γιατὶ κι' ἂν ἐπέργαμι κοτόπουλα ἰέπρεπε νὰ τὰ μαγειρέψουμι.

«Ἐκεῖ μᾶς παρουσιάζητι ἰένας χωρυὸς ἰδσεβάστους ἀναφέρουν ὅτ' στὴς στάνις μαλώναν κὶ θάρεβι, ἰέλεγι, πῶς κάτοιος σκοτώθηκι.

«Ἴδῶ εἶνι καθήκουν. Δὲν εἶνι παῖξ' γέλασι. Δὲν πᾶς; Βρίσκεις τὸν μπελᾶ σου. Διατάραξις τῆς τάξεος κὶ τὰ λοιπὰ ἰννοούμενα, ποὺ γράφνι ἡ ἰφημερίδ'ς.

«Βρὶ πᾶμι κι' κεῖ.

«Πεινάου μ' λέει.

«Βρὶ νὰ σκοτωθῇ ἰένας ἄνθρωπος ἄνευ τῶν νομίμουν ἐντυπώσεων! λέου ἰγώ.

«Ὁ Κανέλλους στοὺν δρόμουν χάθηκι.

«Λησμόνησι τοὺν καθιφτάκι τ' στοὺν τόπον τῆς συμπλοκῆς μ' λέει ἰένας ἄνδρας τοῦ μιταβατικοῦ. Κὶ 'γὼ τοὺν πίστευμα.

«Πααίνουμε στὴς στάνις, ντουφεκίδι τ'διάλου!

«Μετὰ ἐπανειλημμένην προτροπὴν ἀναγκάστηκα νὰ... φύγου, γιὰ νὰ προβῶ εἰς ἀναχρίσεις ἁρμοδίους ἐπὶ τῆς προοκειμένης ὑποθέσεως.

— Δίπλα, μισὴ ὀκᾶ ἀκόμη μὶ ἰοχυρὰν συνουδείαν μιζέ, διέκψεν ὁ Πελεκούδης προσθέτων τρίτον μὲν κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του σπίρτον, τέταρτον ὅμως πράγματι.

«Βρὶ Κανέλλου—ἐπανέρχεται εἰς τὴν διήγησιν ὁ ἀποσπασματάρχης — φωνάζου, θὰ φᾶμι ἢ δὲν θὰ φᾶμι;

«Σκοτώνοντι ὁ κόσμος μ' λέει.

«Βρί, δὲν σκοτώνοντι αὐτοί, 'μεῖς σκοτωνόμαστι!

«Θὰ βροῦμ' κᾶτ' νὰ φᾶμι!

«Ἀμ' δέ!

«Πᾶμε στὸ ἰένα σπίτ', πᾶμε στοὺ ἄλλου. Μεδὲν εἰς τὸ πηλίκουν.

Η ΦΥΓΗ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ. — Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΒΡΕΦΟΣ

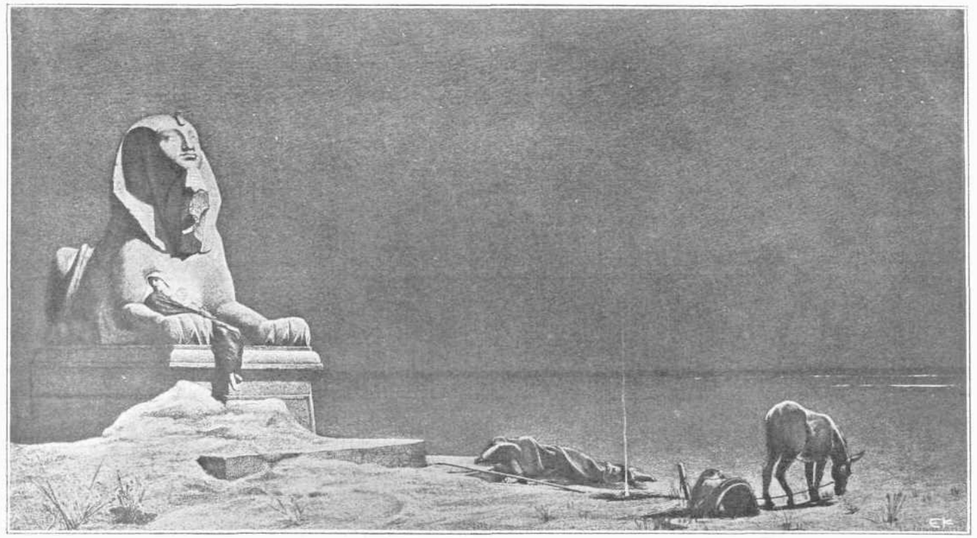

Η ΦΥΓΗ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ. — ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟ ΑΙΩΝΟΒΙΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

«Κρασί ἀτ' τὸν Πολυζώναρο, κὺρ 'Αποσπασματάρχη, κρασί ἀπ' τὸν Σαραντοστέφανο.

«Τροφοδουσία τίπ 'τα.

«Ἰμυθίσαμι.

«Ἰμέθυσι καὶ ὁ Κανέλλος.

«Κι' ἀπάν' στοὺ μυθῆσι τί λέει ὁ ἄτ' μους;

«Κὺρ δεκανέα, σ' ἀφ'σα νηστικό! Ἰγὼ τὴν ἰντήλωσα!

«Βοὶ σύ, ἀπέδωκες στὴ παραδαρμένη σ' τὰς νενομισμένας τιμάς;

«Ναί, κὺρ δεκανέα! Μωρηᾶς εἶνι ἰδό. Τὴν ἰέπαθες.

— Μισὴ ὀκᾶ ἰκ μέρους σου, Δίπλα! προστάζει ὁ ἀποσπασματάρχης.

Ὁ Δίπλας ὅμως προσθέτει καὶ πέμπτον σπίρτον, βασιζόμενος εἰς τὴν διάχυσιν τοῦ τὸ πλεῖστον τῶν τεσσάρων μισῶν καταναλώσαντος πελάτου του.

«Τί νὰ τ' 'πῆς; ἐξακολουθεῖ οὗτος.

«Νὰ τοὺν καλέσῃς εἰς ἀπολογίαν ἐπὶ ἐπιθέσ' κατ' ἀνωτέρου μιτὰ βιοπραγιῶν;

«Θὰ ἰγέλαγ' οἱ κουσμάκης. Θὰ ἐξιτίθετο εἰς τὴν διάκρισιν κάθι πουλίτ' ἁπλοῦ τοὺ γόητρουν τοῦ στρατεύματος!

«Τὴν ἰέπαθες Πελεκούδη, εἶπα, καὶ τσιμδιά.

«Ἰέκανα τοὺ χρέους μου ὅμως κατέναντι τῶν ἀνωτέρουν στρατιωτ'κῶν ἀρχῶν. Ἄ! Δὲν τ' ἀφίν' ἀπλήρωτα φτοῦνα.

Καὶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὑποκαμίσου του παλαιὸν χαρτίον μαυρισμένον. Ἀνέγνωσε:

«Ἰὐσεβάστως ἀναφέρου, οὐότ' κατόπιν συμβὰν εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον αὐτοπροσώπους, ἀρμόδιουν εἶνι νὰ μὴ δέχουντι εἰς τὸ ἐπίλεκτον σῶμα τοῦν εὐζώνουν Μωραῖτις κι' ἀφοῦ συζητεῖτε περὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ στρατεύματος, κι' ἂν γνωρίζουν ὄργανα νὰ μὴ τοὺς κατατάσσουν μάειδε εἰς τὴν μουσικὴν τῆς φρουρᾶς. *Πελεκούδης*».

— Γιατί; τὸν ἠρώτησα.

— Γιατ' αὐτὸς οὐ ἄτ' μος ὁ Κανέλλος μὶ τῆς πατριῶτες τ' συμφώνησι νὰ μὶ βάλλουν νηστείγια, λὲς κι' ἤμουν μαθηταρούδ' κι' ὄχι ἀποσπασματάρχης. Ἄτ'μους τόπους! συνεπέρανε χαμηλοφώνως διὰ νὰ μὴ τὸν ἀκούσῃ ὁ κεράσας δύο μισὲς Δίπλας.

Ἐσηκώθη:

— Ἔχω ἰεπείγουσαν ὑπηρισίαν κὶ φεύγου. Τί ὀφείλουμι;

— Πέντε σπίρτα, πέντε μισές, ἀπήντησεν ὁ Δίπλας.

Ὁ ἀποσπασματάρχης ἐμέτρησε τὰ σπίρτα, ἐνεθυμεῖτο ὅμως ὅτι αὐτὸς τρεῖς μισὲς εἶχε διατάξῃ.

— Δίπλα! Κάνου μεταβολὴν μὰρς τῆς ἰδέας ποῦ ἁρμοδίως συνέλαβα πρὸ ὀλίγου κὶ σὶ ἀλλάζου φύλλον ποιότητος. Ἰσὺ καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πολλαπλασιάζητι τοὺ κρασὶ ἀλλὰ ἰσὺ ζητᾶς καὶ μισθοδοσίαν.

Ὁ Δίπλας ἐπέμενεν ὅτι ἡ μισὲς εἶνε πέντε.

— Βρέ! Ἰέκανες στοὺ στράτευμα; Ἰέκανες δικαμηρία ἀνδρῶν; Ξέρ'ς λογιστικὴ ὑπηρεσία; ἢ ὄχι; Κάτσι κάτ' λοιπὸν καὶ φέρ' τιμτισίρι.

Ὁ Δίπλας ἔφερε κιμωλίαν καὶ ὁ ἀποσπασματάρχης ἤρχισε:

— Ἰκέρασα ἰγὼ μισὴ ὀκᾶ καὶ μισὴ ἰσύ,— σβύνει τὰς δύο γραμμὰς— πάτσι! Ἄλλη μισὴ ἰγώ, ἄλλη μισὴ ἰσύ, — σβύνει πάλι — πάτσι. Τί εἶνι ὑπόλοιπουν; Μισὴ ὀκᾶ· ναὶ ἢ ὄχι; Τὴν πληρώνου γιὰ νὰ μὴ διαλαλῆτι ὅτι καταπιέζουμι τοὺς κατοίκ'ς. Ἀλλὰ εἶνε ἀξιουλύτητον νὰ θέλ'ς νὰ ἐμπαίξ' ἀουστόλους ἰμένα κὶ ὑπὸ τὰς ὄψ'ς τοῦ ἁρμοδίων ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ δὴ ἀποσπασματάρχου νὰ διηνεργῆς λαθρεμπόριουν οἴνου κὶ λογαριασμοῦ!

—Ἄτ'μους τόπους! Ἄτ'μους! ἐκήρυξε δυνατὰ τώρα ὁ Πελεκούδης.

ΔΗΜ. ΔΗΜ.

ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΧΡΟΝΙΑ

Μεταξὺ τοῦ 1850 καὶ 1855 εἰς μίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν, εἰς τὴν γωνίαν ἑνὸς δωματίου γεμάτου ἀπὸ παλαιὰ ἔπιπλα, ἐκάθηντο τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων δύο γέροντες.

Τὰ μαλλιά των ἦσαν λευκὰ ὡσὰν τὸ χιόνι ποῦ ἐστρώνετο ἔξω καὶ τὰ πρόσωπά των ἐξυπνα, τρυφερά, ἀγαθά. Διετήρουν μάλιστα καὶ ἴχνη ὡραιότητος παλαιᾶς. Δὲν εἶχε κανεὶς παρὰ νὰ τοὺς ἰδῇ καθημένους κοντὰ εἰς τὴν φωτιάν, μὲ τὰ γόνατα σχεδὸν ἐγγίζοντα, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι ἠγαπῶντο.

Δὲν ὡμίλουν. Ἔβλεπον νὰ ζῇ καὶ ἔπειτα ν' ἀποθνήσκῃ ἡ φωτιὰ τοῦ τζακιοῦ. Αἱ φλόγες μικραὶ ἢ ὑψηλαί, ἀνέβαιναν, ἐχαμήλωναν, ἐχόρευαν τὸ μπαλλέτο των. Ἐκεῖνοι τὰς παρηκολούθουν μὲ τὸ βλέμμα καὶ ἔνοει κανείς, ὅτι διέκρινον μέσα εἰς τὸ βᾶλς αὐτό, πέραν ἀπὸ τὴν παλαιὰν πλάκα τοῦ βάθους τοῦ τζακιοῦ, ὅλην τὴν μεγάλην καὶ βαθείαν ἔκτασιν τῆς νεότητός των, ἡ ὁποία δὲν ἐφεγγοβόλει πλέον. Καὶ ἐσιώπων αὐτὴν τὴν Χριστουγεννιάτικην νύκτα, διότι θὰ ἔλεγε κανείς, εἶχαν νὰ εἰποῦν χίλια δύο πράγματα. Εἰμπορεῖ ὅμως κανεὶς νὰ συνεννοηθῇ καὶ χωρὶς τὴν βοήθειαν τῆς φωνῆς. Ἡ σιγὴ εἶνε ἡ γλῶσσα τῶν χρυσῶν καρδιῶν καὶ οἱ γέροντες σύζυγοι δὲν εἶχον ἀνάγκην ἀπὸ φράσεις διὰ νὰ ἐρωτῶνται καὶ ν' ἀποκρίνωνται.

Ἐγνώριζον ἐκ τῶν προτέρων τί σκέπτεται ὁ ἄλλος διὰ τοὺς ἑαυτούς των, διὰ τὸν κόσμον αὐτὸν..... καὶ διὰ τὸν ἄλλον εἰς τὸν ὁποῖον ἐπίστευον. Ἐγνωρίζοντο τόσον καλά! Ποτὲ νέρος, ὅσον δήποτε ἐλαφρόν, δὲν εἶχε παράξῃ τὸ γαλανὸν τῆς εὐτυχίας των, καὶ ποτὲ ἐπὶ σαράντα χρόνια δὲν εἶχε τίποτε μυστικὸν ὁ εἷς διὰ τὸν ἄλλον. Διὰ νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν, ἕνα μυστικὸν εἶχον. Ἀλλ' αὐτὸ ἦτο κοινόν, τὸ μυστικὸν τῆς εὐτυχίας των τὸ ὁποῖον εἶχαν κρύψῃ ὅσον ἠμποροῦσαν περισσότερον, διότι ἐγνώριζον ὅτι ἡ μεγαλητέρα γηΐνη χαρὰ χάνεται, ὅταν τὴν ἐκμυστηρεύεται κανείς. Εἰπέτε εἰς τὸν καλλίτερόν σας φίλον ὅτι ἔχετε ἕνα θησαυρὸν καὶ εἶνε κλεμμένος πλέον.

Ἀναμφιβόλως εἶχον ὁμολογήσῃ τὸν ἔρωτά των ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον. Ἀδύνατον νὰ μὴ ἔγινεν αὐτό. Ἀλλὰ μὲ ποῖον μέτρον καὶ μὲ ποίας προφυλάξεις! Δὲν τὸν ἐκήρυξαν πανηγυρικῶς καὶ δὲν ἔφερον κανένα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τοὺς ζηλεύσῃ. Ἄ! Ἐχρειάσθησαν δι' αὐτὸ καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος πολλὴν σύνεσιν, ἐπιτηδειότητα καὶ μικρὰ ἀθῷα ψεύδη. Ἠναγκάζοντο διαρκῶς νὰ παίζουν κωμῳδίαν διὰ τοὺς ἄλλους καὶ διὰ τοὺς ἑαυτούς των! Ἀλλ' αὐτὸ ἦτον εὐκολώτερον, διότι τότε ἦσαν ἠθοποιοί. Ναί. Οἱ γέροντες ἐκεῖνοι, οἱ στεφθέντες ἄλλοτε ἀπὸ ἕνα ἱερέα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἐπίσης σοβαρῶς ὅπως ἕνας ἐδωδιμοπώλης ἢ ἕνας μαρκήσιος, ἦσαν παλαιοὶ ἠθοποιοί, ὄντα πλασθέντα κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐγεννᾶτο τὴν νύκτα ἐκείνην, κοκκινίζοντα δὲ τὰ μαγουλά των, μαυρίζοντα τὰ μάτια των καὶ ἀπαγγέλλοντα εἰς τὴν σκηνὴν στίχους καὶ πεζά, τῶν ὁποίων δὲν ἦσαν οἱ συγγραφεῖς· καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ τὰ χρήματα, διὰ νὰ ζήσουν!.... Καὶ ὅμως εἶχαν τώρα σεβάσμια ἄσπρα μαλλιὰ καὶ ὀνειροπολοῦσαν ἐμπρὸς εἰς τὰς φλόγας, ἀφοῦ ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἐθαύμασαν τὴν σκηνοθεσίαν τοῦ θείου ἔργου, τοῦ ὁποίου αἱ ἐπαναλήψεις δὲν ὑπολογίζονται πλέον, αἱ ἐπαναλήψεις ποῦ κάμνουν νὰ κλαίῃ καὶ νὰ μειδιᾷ χαρμόσυνα ὁ κόσμος, ποῦ ἔχουν κύρια πρόσωπα τὸν Ἰωσήφ, τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Μαρίαν, τὸν ὄνον καὶ τὸν βοῦν καὶ μόνον ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ τοὺς βασιλεῖς μὲ μικρὰ ρολάκια, προσφέροντας τὰ ταπεινὰ δῶρα των, τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους.

Ὁ σύζυγος ἐκαλεῖτο Βαλέριος καὶ ἡ σύζυγος Λίζα. Ἦσαν τὰ θεατρικὰ των ὀνόματα, τὰ ὁποῖα εἶχον λάβῃ διὰ νὰ μὴ ἐκθέσουν τὰς εὐγενεῖς οἰκογενείας των τὰς καταλεγούσας εἰς τοὺς προγόνους των, ἕνα ρωμαῖον πρίγκιπα, βαρώνους, στρατηγούς, μίαν εὐνουμένην τοῦ Βασιλέως, ἐπισκόπους.

Ἡ ἱστορία τοῦ αἰσθήματός των ἦτον ἁπλῆ καὶ λιτὴ ὡσὰν διάλογος παιδικοῦ ἔργου. Ἐνῷ ἔλεγον εἰς τὴν σκηνὴν ὅτι ἠγαπῶντο ἠσθάνθησαν μίαν ἑσπέραν ὅτι αὐτὸ ἦτον ἀληθὲς καὶ ἐνυμφεύθησαν. Ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἔτη καὶ πλέον ἔπαιζον μαζὺ εἰς ἄπειρες κωμῳδίες, τραγῳδίες, φάρσες, δράματα. Ἦσαν μεγάλου ταλάντου. Ἐγέλασαν, ἔκλαυσαν, συνεκινήθησαν, θαυμαστοί, εἰλικρινεῖς καὶ ψεῦσται. Εἶχαν ἀποθάνῃ κατὰ ἑκατὸν τρόπους, ἀπὸ χαράν, ἀπὸ λύπην, ἀπὸ σίδηρον ἢ δηλητήριον, εἰς λευκαιὰν καὶ εἰς ναυάγια. Εἶχον δρέψῃ δάφνας καὶ χειροκροτήματα, καὶ εἶχον ἑορτάσῃ τοὺς ἀργυροῦς των γάμους, ἔπειτα δὲ ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν μικρὰν ἐπαρχιακὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν εἶχον ἰδῇ περνῶντας εἰς κάποιαν τουρνὲ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εἶχαν ὁρκισθῇ νὰ τελειώσουν τὴν ζωήν των καὶ νὰ ἐπαναλάβουν ἥσυχα τοὺς ρόλους των.

. . . . . .

— Δὲν μιλοῦμε ἀπόψε, Χλόη.

Ἐκείνη ὕψωσε τὴν κεφαλήν της:

— Ἀλήθεια, ἀλλ' ἐγὼ σκέπτομαι....

— Τί;

— Διὰ κᾶτι, τὸ ὁποῖον θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ. Ἔχω νὰ κάμω μίαν ἐξομολόγησιν.

— Εἰς ἐμέ;

— Ναί. Καὶ σοβαρὰν μάλιστα.

— Πρόκειται περὶ ἔρωτος;

Καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐξέπεμψαν φλόγας ὡς ὀφθαλμοὶ Δὸν Ζουάν.

— Ναί.

— Μπᾶ! Τώρα πλέον;

— Φεῦ!

— Διατί φεῦ;

— Θὰ ἰδῇς.

Καὶ ἤρχισε:

—Ὑποθέτεις ὅτι ὑπῆρξα πιστὴ πάντοτε;

— Βεβαίως. Καὶ τὸ ὑποθέτω ἀκόμη. Μὰ τὸν διάβολον ὅστις ἔπλασε τὴν γυναῖκα.

(Ὁ ὅρκος ἀπὸ ρωμαντικὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἀμίμητος).

—Ἀπατᾶσαι.

— Μὲ ἠπάτησες;

— Ναί.

— Σύ; (Ἀνωρθώθη). Σύ, Λίζα; Σύ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον τυφλὴν ἐμπιστοσύνη. Λοιπὸν τί; Μὲ... σύζυγος ἔνοχος καὶ κατάρατος!.. Μὲ ἀνταμείβεις οὕτω διὰ τὴν εὔνοιάν μου, νὰ σὲ ἐκλέξω μεταξὺ τόσων ἄλλων πρίγκιπισσῶν, νὰ σὲ ὑψώσω μέχρις ἐμοῦ, μέχρι τοῦ θρόνου τῆς Ἱσπανίας.

Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ παρεσύρετο καὶ ἀπήγγελλε μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπενῃμήθησαν ἄλλοτε καὶ ἡ τελευταία αὐτὴ φράσις, τὴν ὁποίαν ἀπήγγειλε μὲ τὴν πυρολαβίδα εἰς τὴν χεῖρα, ἦτο ἀπὸ ἕνα ἱσπανικὸν δρᾶμα, ἠλεκτρίζουσα τὴν πλατείαν.

— Ναί, Μεγαλειότατε!

Ἔπειτα ἐπανερχομένη εἰς φυσικώτερον λεκτικόν:

— Σὲ ἠπάτησα χωρὶς νὰ σὲ ἀπατήσω, φίλε μου, ἀλλὰ εἶνε περισσότερον κακὸν καὶ χυδαῖον παρὰ ἂν σὲ ἀπατοῦσα, ἀπατῶσα σε.

—Ἐξηγήθητι καλῶς, Δυσδαιμόνα, ἢ πρόσεξον. ("Αλλη φράσις, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ....).

—Ἰδού. Ἐνθυμεῖσαι ὅταν μοῦ ἐξωμολογήθης τὸν ἔρωτά σου....

— Καὶ σὺ εἰς ἐμέ....

— Ναί.... Γνωρίζεις ἂν μοῦ ἔκαμαν κόρτε;

—Ὼ! Ὕψιστε! Μὴ μοῦ τὸ ἐνθυμίζεις! Ἤμην ζηλότυπος! Ζηλοτυπία! Βάσανος τῆς κολάσεως! Σύ ἤτις.... (Ἐνεθυμεῖτο τὸν Ὀθέλλον τώρα).

Τὸν ἐσταμάτησε:

— Εἴχες ἄδικον.

— Βεβαίως. Ἀλλὰ εἶνε κανεὶς κύριος τῆς δυσπιστίας του καὶ τοῦ θυμοῦ του ὅταν ἀγαπᾷ; Καὶ σὲ ἠγάπων. Σὲ ἀγαπῶ ἀκόμη. Ἦσουν τόσον ὡραία τότε. Εἶσαι πάντοτε.

Ἐκείνη ἔκαμε «Χμ! Ἐπάληρωσε τὸ ἔργον» καὶ ἐκεῖνος ἐξηκολούθησε:

— Πῶς νὰ μὴν ἤμουν ζηλότυπος! Βλέπεις ὅτι ἀντὶ νὰ ἔχω ἄδικον, εἶχα δίκαιον, ἀφοῦ ἀπόψε ἔπειτα ἀπὸ σαράντα χρόνια μανθάνω....

— Μὴ βιάζεσαι.

— Λέγε, Ὀρτενσία μου.

—Ἐνθυμεῖσαι ὅτι ἐκεῖνο ποῦ σὲ ἔκαμεν ἔξω φρενῶν ἦσαν αἱ ἐπιστολαί, τὰ αἰσθηματικὰ μπιλλιέτα, τὰ συγχαρητήρια ποῦ ἐδεχόμην κάθε βράδυ ἔπειτα ἀπὸ τὸ θέατρον.

— Ναί. Ἐγίνετο κατακλυσμὸς ἀπ' αὐτά. Νέοι....

— Γέροντες, μισόκοποι....

— Ποιηταί, στρατιωτικοί....

— Δὲν εἶχα παρὰ νὰ ἐκλέξω.

— Καὶ ἐξέλεξες;

— Μὴ μὲ διακόπτεις. Ἐνθυμεῖσαι ὅτι ὅλα αὐτὰ ἔγιναν σπανιώτερα ὅταν ὑπανδρεύθημεν.

— Καὶ ἠγαπώμεθα ἐν τούτοις περισσότερον, ἂν τοῦτο ἦτο δυνατόν.

— Ναί.... Ἀλλὰ μία νόμιμος σύζυγος.... δὲν δίδει τόσας ἐλπίδας. Ἐγὼ σὲ ἠγάπων καὶ εἶχα ἀποφασίσῃ νὰ μὴ σὲ ἀπατήσω ποτέ. Ἀλλὰ ἐστενοχωρούμην διότι ἠλλοιώθησαν αἱ καταδιώξεις. Βέβαια δὲν ἐπίστευα εἰς ἐκείνας τὰς ἐκδηλώσεις, ποῦ δὲν ἦσαν εἰλικρινεῖς, ἐγελοῦσα καὶ ἐνθυμεῖσαι ὅτι τὰς ἐδιαβάζαμε μαζύ. Ἀλλὰ ἦσαν μία ἡδονή, μία συνήθεια χωρὶς τὴν ὁποίαν δὲν ἠμποροῦσα νὰ κάμω.

—Ἀλήθεια;

— Ναί. Τὸ διέκρινες αὐτὸ ποτέ, Ἀμλέτε;

— Ποτέ.

—Ἐλησμόνησες. Μὲ ἐρωτοῦσες συχνά: «Τί ἔχεις... Γιατί εἶσαι λυπημένη; Δὲν μοῦ λές;»

— Ναί... Ἴσως... Αὐτὸ ἦτο λόιπόν; Ποῦ δὲν εἶχες θαυμαστὰς ξένους;

— Ναί. Αὐτὸ ἦτο. Ἔπειτα ἀπὸ ἓξ μῆνας, ἀφ' ὅτου πανδρευθήκαμε, δὲν ἐλάμβανα πλέον οὔτε ἕνα γράμμα, οὔτε ἕνα μπιλλιέτο. Τί ντροπή! Ἡ θυρωρὸς τοῦ θεάτρου, ἡ μοδίστρες, οἱ ὑπηρέται, ποῦ μοῦ ἔφερναν ἄλλοτε μάτσα τὰ γράμματα καὶ τὰ ἄνθη μὲ ἐπερμφρονοῦσαν καὶ ἐφαίνοντο ὡσὰν νὰ μὲ οἰκτείρουν. Ἀδυνάτιζα.... σὰν τὴν Ὀφηλίαν.

— Καὶ νὰ μὴ διαχρίνω τίποτε! Ἔπρεπε νὰ μοῦ τὸ εἰπῇς.

— Τί εἰμποροῦσες νὰ κάμῃς; Τίποτε!

—Ἀλήθεια.

—Ἔτσι ἤμουν, θυμωμένη, ταπεινωμένη, λυπημένη, ὅταν ἕνα πρωΐ, εὔμορφο πρωΐ.... Ἄ! Βαλέριε....

— Σοῦ ἔφεραν ἕνα γράμμα;

— Ναί.

— Αἴ! Λίζα! Αὐτὸ ἐφοβούμην! Γράμμα ἐρωτικόν;

— Ναί, βαρῶνε. Ἤμουν εὐτυχής! Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἄλλο γράμμα. Καὶ τὴν ἄλλην καὶ κάθε ἡμέραν.... Ἕνα μῆνα ὁλόκληρον. Ἐπὶ τέλους μὲ ἀγαποῦσαν ἀκόμη.... Δὲν μὲ ὑπέθεταν ὡς μίαν πολὺ τιμίαν γυναῖκα, ὑπανδρευμένην, πεζήν, ἐξωφλημένην.

— Καὶ ἔπειτα;

—Ἔπειτα ἠραιώθησαν τὸ γράμματα.

—Ἄ! Μπράβο!

— Μοῦ ἔστελνεν ὅμως μὲ ἐπιμονὴν κάθε πέντε, ἓξ ἡμέρας ἢ καὶ κάθε δέκα πέντε.

—Πολὺν καιρό;

—Ἐπὶ δύο χρόνια.

—Διάβολε! Καὶ ποιὸς σοῦ τὰ ἔστελνε;

—Ἕνας ἄγνωστος.

— Λάτρης ἀνώνυμος;

Ἐψιθύρισε μόνη της «.... καὶ τὸν ὁποῖον δὲν εἶδα ποτέ», καὶ ἐξηκολούθησε:

— Θὰ ἦτο ἐπίσημον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ μείνῃ ἰνκόγνιτο, διότι καὶ τὰ γράμματά του τὰ ἔγραφε, ὅπως ἐνόησα ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα, μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι.

— Καὶ δὲν τοῦ ὡμίλησες ποτέ;

— Ποτέ.

— Καὶ τότε πῶς μὲ ἠπάτησες;

—Ἐν πρώτοις τὰ γράμματα ἦσαν τόσον θερμά, τόσον εὔμορφα, τόσον

Η ΦΥΓΗ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ. — Ο ΙΩΣΗΦ, Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΒΡΕΦΟΣ ΟΔΕΥΟΝΤΕΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ Ἡ'

Η Α. Μ. Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

λεπτά, τόσον τρυφερά, τόσον ἑλκυστικά.... μὰ δὲν 'μπορεῖς νὰ φαντασθῇς....

— Τὰ ἐφύλαξες;

— Ναί καὶ τὰ ἔκρυψα.

— Ποῦ;

— Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἀργότερα. Λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς ἐραστής μου, δὲν ἦταν ἐραστής μου;

— Βέβαια. Τέλος πάντων ἕνα εἶδος ἐραστοῦ.

— Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐραστής μου μοῦ ὑπέδειξε μίαν μυστηριώδη διεύθυνσιν....

—Ἀ! Τὸν ἄτιμον! Τὸν κακοῦργον! Τοῦ ἀπήντησες; Τοῦ ἀπήντησες;

— Ναί. Καὶ συχνά! Μὲ μίαν ἀγάπην!

—Ὦ Μαργαρίτα!

— Μὴ θυμώνῃς. Ἂν εἰμποροῦσες νὰ φανταισθῇς πόσον χαριτωμένα ἦσαν τὰ γράμματα! Ἤτον ἀδύνατον νὰ μὴ τοῦ ἀπαντήσω, καὶ πέτρινη καρδιὰ θὰ ἔπιανε τὴν πέννα νὰ γράψῃ. Πῶς σοῦ φαίνεται αὐτὴ ἡ εἰκών;

— Τολμηρὰ ὅπως καὶ σύ. Καὶ εἰς τὰ γράμματά του αὐτὰ ὁ ἄλλος σοῦ ἔλεγε κακὸ γιὰ μένα;

—Ὄχι, ποτέ! Ἐξ ἐναντίας! Μὲ ἐξώρκιζε νὰ φυλάξω τὴν τιμήν σου.

— Καὶ σὺ τί τοῦ ἀπαντοῦσες;

— Τρέλλες! Μεγάλες τρέλλες!

—Ὦ!

— Τί ἤθελες; Καλλίτερα ποῦ τῆς ἔγραφα, παρὰ νὰ τῆς κάμω.

— Δὲν λέω ὄχι....

— Σοῦ ἐπαναλαμβάνω ἂν τὰ εἶχες διαβάσῃ τὰ γράμματα θὰ μὲ ἐσυγχωροῦσες.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε βέβαιον. Ἐγὼ ἤθελα νὰ διαβάσω τὰς ἀπαντήσεις! Αὐτὸ ἤθελα!

—Ἀρκετά, Ὀράτιε. Δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς τὰς ἐπῆρε ἡ τὰς ἐξηφάνισε. Καὶ τώρα μόνον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον εἰμπορεῖς νὰ μάθῃς.

—Ἔστω. Ἂς περιμένωμεν. Ἀλλὰ σὺ δὲν ἐζήτησες ποτὲ νὰ μάθῃς ποῖος σοῦ ἔγραφε;

— Ποτέ.

— Δὲν ἐζήτησες τὸν πραγματικότητα, νὰ τὸν ἰδῇς, νὰ τοῦ ὁμιλήσῃς;

—Ἡ ἰλλουζιὸν ἦτον τόσον εὔμορφη! Ἐσκέφθην νὰ τὸν συναντήσω, ἀλλ' ἐφοβούμην, ἂν τὸν ἀντίκρυζα, ὅτι θὰ ἔπιπτα ἀπὸ τὸ ὕψος ποῦ μὲ εἶχαν ἀνεβάσῃ τὰ γράμματά του. Πῶς; Γιὰ θυμήσου! Ἡ λάμπα.... στρυφογυρίζει ἡ πεταλοῦδα... Ἔπαιζα τὴν «Ψυχὴν» δέκα πέντε χρόνια.

—Ἴσως ἔχεις δίκηο. Ἡ γυναῖκες εἰς τὴν τρέλλα τους εἶνε φρόνιμες.

— Λοιπόν, ἐτελείωσε. Αὐτὴ ἦτον ἡ ὁμολογία μου. Σὲ ἠπάτησα δι' ἀλληλογραφίας, πτωχὲ Ἀρμάνδε. Μὲ συγχωρεῖς;

Τῆς ἔπιασε τὰ χέρια καὶ τραγικῶς:

— Μάλιστα, κυρία, ἂν μοῦ δώσετε τὰ γράμματα.

— Πολὺ καλά, κύριε· ἀροῦ μεταχειρίζεσθε βίαν, θὰ τὰ ἔχετε.

Ἐσηκώθη καὶ ἤνοιξε τὸ μεγάλο της ντουλάπι καὶ ἐβύθισε τὰ χέρια της μέσα εἰς δέματα λευκὰ ρούχων. Ἐξήγαγε δέσμην παλαιῶν κιτρίνων χαρτιῶν, δεμένων μὲ κορδέλλαν ἀπὸ μπουκέττο. Τὰς ἐκύτταξε, ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐψιθύρισε: «Θεέ μου, τί τρελλὰ εἶνε τὰ νειάτα!». Καὶ ἀφοῦ τὰ ἐφίλησε προσέθεσε: «Μὰ καὶ τὰ γεράματα!». Τὰς ἔδωσεν εἰς τὸν σύζυγόν της μεγαλοπρεπῶς:

—Ἰδού, κύριε!

— Πολὺ καλά, κυρία!

Διεσκέδαζαν, ἔπαιζαν ἀκόμη ρόλους.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τὰ διαβάσω;

— Ναί, κύριε. Ὄχι ἐμπρός μου ὅμως... Ἐντρέπομαι.... Νὰ ἀποσυρθῶ εἰς τὰ δωμάτιά μου πρῶτα.

—Ἔστω, κυρία! Ἀποσυρθῆτε.

«Τὰ δωμάτιά» της, ἦταν ἡ κλίνη της, τοποθετημένη ἐκεῖ κοντά.

— Γυρίστε ἀπὸ 'κεῖ, κύριε!

Ἐκεῖνος ἐγύρισε τὴν πολυθρόναν του.

—Ὁρίστε. Δὲν βλέπω. Μὴ λησμονῆτε ὅμως ὅτι ἀπόψε εἶνε Χριστούγεννα καὶ μὴ παραλείψετε νὰ βάλετε εἰς τὸ τζάκι τὸ παποῦτσι σας.

—Ὅπως θέλετε. Καὶ τί θὰ εὕρω τὸ πρωΐ;

Ἐκεῖνος ἀτέφυγε ν' ἀπαντήσῃ.

— Καλὴ νύκτα, παλὴ μου φίλε.

— Καλὴ νύκτα, ζωή μου, ψυχή μου.

Ἐφιλήθησαν. Ἐκεῖνος τὴν ἐφίλησεν εἰς τὸ εὔμορφο μέτωπον. Ἐκείνη εἰς τὸ μάγουλο καὶ ἔπειτα ἐκοιμήθη ὡσὰν παιδάκι.

Ἀπὸ τὸ γραφεῖον του, ἀπὸ ἕνα συρτάρι βαθύ, ὁ ζηλότυπος ἐξάγει ἕνα πακέτο κιτρινισμένα χαρτιά, τυλιγμένα μὲ μεταξωτὴ κορδέλλα. Τὰ ἐφίλησε καὶ τὰ τοποθετεῖ τώρα εἰς τὸ παλαιὸ μεταξωτὸ σκαρπίνι μὲ τὸ παλαιὸ κόσμημα, ψιθυρίζων:

«Αἱ ἀπαντήσεις... Τί ἔκπληξις τὸ πρωΐ!..».

HENRI LAVEDAN

Τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

(ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ)

Κεῖ εἰς τὸν δρόμον τῆς Βηθλεὲμ τὰ παιδιὰ ἔπαιρναν λάσπην ἀργίλλου καὶ κατεσκεύαζον διάφορα παιγνίδια.

Ἔφτειαναν καὶ πουλάκια μὲ πόδια ξύλινα καὶ μάτια ἀπὸ πετραδάκια.

Καὶ ἐγελοῦσαν τὰ παιδάκια καὶ ἐκτυποῦσαν τὰ χεράκια τους, ὅταν ἐδημιουργοῦσαν ἕνα πουλὶ μὲ ἀνοικτὰ τὰ πτερὰ καὶ τὸ ἐκρατοῦσαν μὴ τοὺς φύγῃ!

Ἐπερνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ ἕνας αὐστηρὸς Φαρισαῖος.

Εἶδε τὰ παιδάκια καὶ τοὺς εἶπε:

«Παιδιὰ σήμερα εἶνε Σάββατον, ἁγία ἡμέρα, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐργάζεσθε τὴν γῆν!».

Ἔπειτα, ἐπειδὴ ἕνα παιδάκι, ἐξικολούθει νὰ ἀποτελειώνῃ ἕνα πουλί, ὁ Φαρισαῖος ὠργίσθη καὶ μὲ τὸ μπαστοῦνι του ἐκομμάτιασε τὰ πουλάκια.

Ἐγέμισαν ἀπὸ δάκρυα τὰ μάτια τῶν παιδιῶν καὶ ἀπὸ λύπην ἡ καρδοῦλες των.

Τότε ὅμως ἕνα ἄλλο παιδάκι ἐκτύπησε τὰ θεῖα του χέρια καὶ τὰ συντρίμματα τῶν πουλιῶν ἐπήδησαν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀληθινὰ πουλιὰ πλέον, μαῦρα μὲ ἄσπρο τὸ ἐμπρὸς μέρος.

Τὸ παιδάκι αὐτὸ ἦτον ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὁ προφητευθεὶς ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν.

Ἐγελοῦσε ἀπὸ τώρα μὲ τοὺς μέλλοντας δημίους του καὶ ἐγέμιζε τὰς καρδίας ἀπὸ χαρὰν καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπὸ πουλάκια.

Ἀπὸ τότε τὰ χελιδόνια, πιστὰ εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεώς των, κτίζουν τὰς φωλεάς των ἀπὸ ἄργιλλον κάτω ἀπὸ τὰς στέγας τὰς εὐλογημένας ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν.

Καὶ ὅταν ἀργότερα ὁ Ἰησοῦς ἦτον εἰς τὸν σταυρόν, τὸ χελιδόνι, χωρὶς νὰ συλλογίζεται τὴν αὐστηρὰν ποινήν, ἐπῆγε καὶ ἔκοπτε ἀπὸ τὸν στέφανον τοῦ ἀγωνιῶντος Διδασκάλου κάθε ἄκανθαν ποῦ ἐγέμισε τὸ μέτωπόν Του μὲ μπριλάντια κόκκινα.

Ἐπέρασαν αἰῶνες καὶ ὁ πτερωτὸς περιηγητής, ἀπαρηγόρητος, δὲν ἔβγαλε ποτὲ τὸν μαῦρον μανδύαν του.

FERMEN CABALLERO

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

Ἀγέρων Δεκέμβριος ἦλθε μὲ τὴν ἀκολουθίαν του, ἀλογάκια, σιδηροδρόμους, αὐτοκίνητα μικρὰ καὶ μὲ τὰ ἀπαραίτητα, τῆς κοῦκλες καὶ τὰ σπαθάκια καὶ παρασύρει τὰ μικρὰ εἰς χαρὰν καὶ τοὺς μεγάλους εἰς σπατάλας. Σπατάλας ὡραίας ὅμως, σπατάλας αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν εὐτυχίας. Διότι τὸ παιγνίδι δὲν εἶνε τὸ περιττόν, εἶνε ἀνάγκη. «Τὸ παιδάκι πρέπει νὰ παίζῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ, νὰ γελᾷ. Συλλογισθῆτε τί θλίψις εἶνε παιδικὴ ἡλικία χωρὶς εὐθυμίαν!»

Καὶ ἔπειτα συλλογισθῆτε πόσαι χιλιάδες ἐργατῶν συντηροῦνται ἀπὸ τὰ παιγνίδια.

Ἂν θέλετε, ἂς εἰσέλθωμεν μαζὺ εἰς παρισινὸν ἐργοστάσιον παιγνιδιῶν.

Διὰ νὰ γίνῃ μία κούκλα χρειάζεται ὁλόκληρον ἐργοστάσιον.

Χύνονται τὰ πρόσωπα, ἀπὸ κερὶ ἢ ἀπὸ πορσελάναν καὶ μέσα εἰς κιβώτια βλέπει κανεὶς ἀχρόους μορφάς, ἀομμάτους.

Θὰ ἐφαντάζετο ὅτι ἔγινε τρομερὰ σφαγὴ καὶ ἀγρία μεταξὺ κάποιου λιλιπουτείου κόσμου, ὅταν μάλιστα ἴδῃ παρέκει κορμοὺς μικροσκοπικούς, πόδια, χέρια.

Καὶ ἀπὸ τὰ διαμελισμένα αὐτὰ — ὡσὰν νὰ διῆλθεν ἐκεῖ κάπου ὁ τροχιόδρομος—μέρη σωμάτων τὰ πέντε, οἱ δύο πόδες καὶ αἱ δύο χεῖρες καὶ ὁ κορμὸς συνδέονται.

Τώρα ἔχομεν ἀκέφαλα πτώματα γυμνά.

Ἐργάτιδες ἑτοιμάζουν τὰ πρόσωπα. Ἀνοίγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα καὶ ἄλλαι τὰ βάφουν ὅπως καὶ τὰ φρύδια, τὰς βλεφαρίδας, τὰ χείλη. Τέλειον μπουντοὰρ κοκέττας. Ὅταν τὰ πρόσωπα εἶνε ἀπὸ πορσελάναν ψήνονται εἰς φούρνους καὶ δὲν μένει πλέον παρὰ ἡ τοποθέτησις τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἀπαίσιον θέαμα ἐκεῖνα τὰ ματάκια, τὰ γαλανὰ καὶ καστανὰ καὶ μαῦρα χυμένα ἐπάνω εἰς τὰ τραπέζια.

Ἡ ἐργάτις ὅμως θὰ τὰ πάρῃ καὶ θὰ τὰ τοποθετήσῃ εἰς τὴν θέσιν των. Εἰς ἕνα ἐργοστάσιον τῶν Παρισίων μία ἐργάτις τοποθετεῖ 750 ζεύγη ματιῶν καὶ κερδίζει 4 καὶ 50 φρ. Καὶ κάθε ἐργοστάσιον ἔχει τοὐλάχιστον δέκα ἐργάτιδας διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτήν. Δηλαδὴ 7,500 κοῦκλαι τὴν ἡμέραν ἑτοιμάζονται εἰς ἓν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐργοστάσια!

Φανταισθῆτε τί παραγωγὴ γίνεται καὶ σκεφθῆτε διὰ τὰς μικράς σας, αἱ ὁποῖαι τὰς ἐξαφανίζουν κάθε χρόνο τὰς χιλιάδας αὐτὰς τοῦ μικροσκόσμου, ἂν δὲν εἶνε Ἡρῶδαι ἀληθινοί.

Ἔπειτα ἡ μικροῦλα ποῦ γεννᾶται ἀπὸ τόσας χεῖρας θέλει ἄλλας διὰ νὰ τῆς προσθέσουν τὰ μαλλιά! Ἡ ἐργασία δὲν εἶνε δύσκολος. Μία καλὴ ἐργάτις τοποθετεῖ 120 δωδεκάδας περρουκῶν τὴν ἡμέραν. Εἰδικὴ βιομηχανία ὑπάρχει διὰ τὰ ὑποδήματα τῶν κουκλῶν καὶ ἄλλη διὰ τὰ καλτσάκια των, τὰς τοαλέττας καὶ τὰ καπέλλα.

Ἂς μὴ τὴν παρακολουθήσωμεν καὶ ἂς μάθωμεν μόνον, ὅτι μία Ἑταιρία Γαλλικὴ κατασκευῆς κουκλῶν ἀπασχολεῖ 2,000 ἐργάτας!

*

Καὶ μήπως εἶνε αὐτὴ ἡ μόνη βιομηχανία τῶν παιγνιδιῶν;

Σπαθιὰ καὶ τουφέκια καὶ ἄλογα καὶ ἔπιπλα μικροσκοπικὰ καὶ ξύλινα εἴδη ἀποτελοῦν πλοῦτον διὰ τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι τὰ παράγουν.

Ἄλλοτε τὰ μικρὰ παιγνίδια τὰ κατεσκεύαζον πτωχοὶ ἐργάται μόλις ἀποζῶντες ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των.

Τώρα κολοσσαῖα ἐργοστάσια ἔχουν ἱδρυθῇ καὶ σχολεῖα μάλιστα κατασκευῆς παιγνιδιῶν. Εἴκοσι πέντε χιλιάδες ἐργάται ἐργάζονται ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ πενταικοσίους ἐργοστασιάρχας παιγνιδιῶν. Καὶ ὁ ἐργοστασιάρχης αὐτὸς εἶνε μηχανικὸς καὶ καλλιτέχνης καὶ ψυχολόγος μαζύ.

Αὐτὸς θὰ φανταισθῇ τί ἀρέσει εἰς τὸ παιδάκι. Αὐτὸς θὰ δημιουργήσῃ εἰς τὸ μυαλό του τὸν πίθηκον ποῦ ἀναβαίνει εἰς ἕνα σχοινί, τὴν ὑπηρέτριαν ποῦ σκουπίζει, τὸν βιολιστὴν μὲ τὸ ψηλό του καπέλλο καὶ μὲ τὴν γκρίζα του ρεδεγκότα, τὴν νοικοκυρὰ ποῦ πλένει, τὸν θεριστήν. Εὑρῆκε τί θὰ ἀρέσῃ εἰς τὸ παιδὶ καὶ τώρα μὲ τενεκεδάκια καὶ μὲ ἐλατήρια κινεῖ τὰ χέρια τῶν μικρῶν του δημιουργημάτων. Εἶνε ἀληθινὸς δημιουργός.

Καὶ ἔπειτα ἀρχίζει ἐκεῖνος ὁ λεπτομερέστατος καταμερισμὸς τὰς ἐργασίας, ὁ ὁποῖος χρειάζεται κολοσσαῖα κεφάλαια διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἐργάται διὰ τὴν μηχανὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ εἰς τὴν κοιλίαν του ὁ μικροσκοπικὸς ἀνθρωπάκος, ἐργάται διὰ τὸ βάψιμόν του, διὰ τὰ ροῦχα του, διὰ τὸ βιολάκι του.

Καὶ ἡ βιομηχανία αὐτὴ τῶν παιγνιδιῶν ἔχει τόσην ἐπιτυχίαν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὥστε οἱ Γάλλοι τὴν ἐξαίρουν ὡς ἐθνικὴν καὶ ὑβρίζουν εἰς τὰς ἐφημερίδας των δριμύτατα τοὺς συναγωνιστάς των Γερμανούς.

Διὰ νὰ τὸ ἰδῆτε αὐτὸ ἀναγνώσατε μίαν περικοπὴν ἄρθρου γαλλικοῦ: «Οἱ Γερμανοὶ ἀντιγράφουν τὰ παιγνίδια μας, τὰ ἀσχημίζουν καὶ τὰ πωλοῦν εὐθυνὰ ἀφοῦ ***κυνικώτατα*** φροντίζουν νὰ τὰ τοποθετοῦν εἰς γαλλικὰ κυτία. Ἡ βλάβη τὴν ὁποίαν προξενοῦν δὲν εἶνε ὑλικὴ μόνον, διότι τὰ γερμανικὰ αὐτὰ παιγνίδια δίδουν χειρίστην ἰδέαν διὰ τὴν καλαισθησίαν μας καὶ τῆς ἀδιαφιλονεικήτου ὑπεροχῆς μας!» Εἴδατε πεῖσμα;

ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Αὐτὰς τὰς ἡμέρας, κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν, ἔδωκαν καὶ ἐπῆραν τὰ χαρτιά. Δὲν ὑπῆρξε σαλόνι καὶ τραπεζαρία ποῦ νὰ μὴν ἔπαιξαν. Ἀλλ' ἐφέτος παρετηρήθη ὅτι ἡ ἀρχέγονος πασσέτα καὶ ὁ μπακαρᾶς ἐξετοπίσθησαν ὑπὸ τοῦ πόκερ. Μόνον εἰς τὰ δημόσια κέντρα τὰ δύο αὐτὰ παλαιὰ παιγνίδια δὲν ἔχασαν τὰ σκῆπτρά των. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἂς μαθωμεν πῶς παίζουν χαρτιὰ τὰ παιδιὰ τῶν κιτρίνων, διότι παίζουν καὶ ἀγαποῦν τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ Ἰαπωνόπουλα. Καὶ τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ παίζουν χαρτιά, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναπτύσσωνται ἐθνοπρεπῶς.

Ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων ἅτινα μεταχειρίζονται τὰ παιδία εἶνε τυπωμένα τὰ καλλίτερα ἰαπωνικὰ ποιήματα, τὸ δὲ χαρτοπαίγνιον γίνεται ὡς ἑξῆς: Τὸ ἓν τῶν χαρτοπαικτούντων δύο παιδίων λαμβάνει ἐκ τῆς δέσμης τῶν παιγνιοχάρτων ἓν χαρτίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκει τὸ ἥμισυ ὡραίου γνωστοῦ ποιήματος, τὸ ἄλλο ἥμισυ ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ ὁ συμπαίκτης παῖς, ἀπαγγέλλων αὐτό. Ἄλλοτε πάλιν καίουν διάφορα ἀρωματώδη χαρτιά, πρέπει δὲ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς ἀναδιδομένης εὐωδίας νὰ εὑρεθῇ τὸ εἶδος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καιομένου ἀρώματος. Τὸ παιγνίδιον τοῦτο εἶναι διασκεδαστικὸν ὄχι ὅμως καὶ πολὺ εὔκολον.

Οὕτω μὲ τὸ χαρτοπαίγνιον ὁ ἰαπωνόπαις διδάσκεται νὰ ἐνθυμῆται καὶ ν' ἀπαγγέλλῃ τὰ καλλίτερα ἐθνικά του ᾄσματα. Μὲ τὸ καύσιμον δὲ τῶν ἀρωματωδῶν χαρτίων ὀξύνει τὴν ὄσφρησίν του.

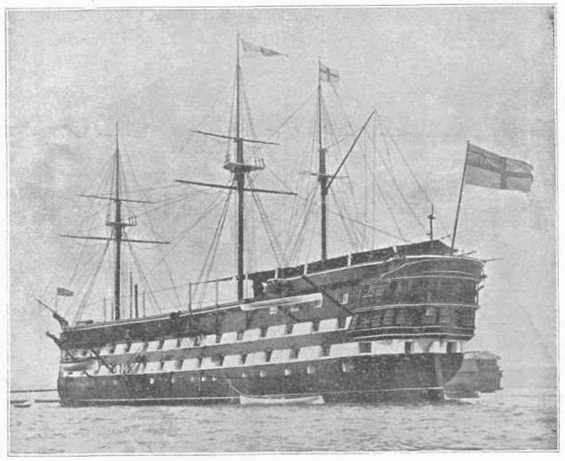

Η ΦΡΕΓΑΤΑ "ΑΣΙΑ,,

[Ἕνα Ἐθνικόν μας κειμήλιον [εἶνε] ἡ φρεγάτα «Ἀσία», ἡ ὁποία παρερριμμένη εἰς κάποιον Ἀγγλικὸν ναύσταθμον πρόκειται νὰ διαλυθῇ. Τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1827 ἡ «Ἀσία» εἰσήρχετο εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναυαρίνου ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου τῶν Προστατίδων Δυνάμεων. Κατὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην ναυμαχίαν ἡ «Ἀσία» μὲ τὰ 84 πυροβόλα της ἐπέφερε θραῦσιν τὴν ὁποίαν ὁ Δὲ-Ρυγνὸ περιέγραψε μὲ τὰ ἑξῆς: «Τοιαῦτα ἦσαν τ' ἀποτελέσματα τῶν συμπυροκροτήσεων τῆς «Ἀσίας», ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπε μοῖραν ναυπηγῶν καταγινομένων εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Στόλου»].

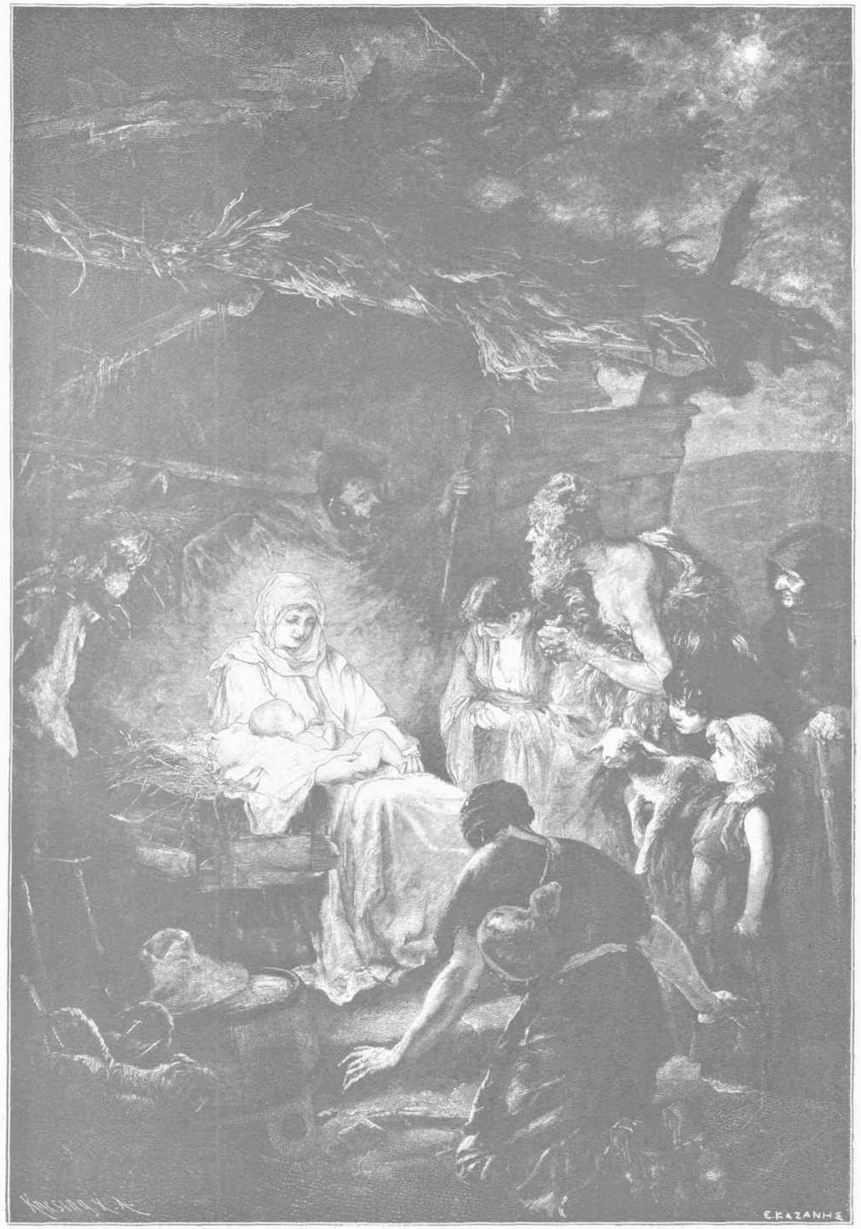

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

[Ἔργον τοῦ μεγάλου Τζίμερμαν]

ΤΟ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΙ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

[Ἔργον τοῦ Μπρισπό].

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΙΚΗΣ ΙΘΑΚΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 τεῦχος)

IX

Ἡ φρᾶσις «πῶς δὲ οἱ ναῦται ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τινὲς ἔμμεναι εὐχετόαντο οὐ μὲν γάρ τι σὲ πεζὸν ἐνθάδ' ἱκέσθαι,» ἣν ὁ Τηλέμαχος ἀπευθύνει εἰς τὸν Μέντην καὶ εἰς τὸν ὡς ἐπαίτην παρουσιαζόμενον Ὀδυσσέα, ὡς καὶ ὁ Εὔμαῖος εἰς τὸν Κύριόν του καὶ ἥτις οἱονεὶ ὡς ἐπωδὸς ἐπαναλαμβάνεται τετράκις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, παρέσχεν εἰς τὸν κ. Δαϊρπφελδ τὸ ἐπιχείρημα νὰ ὑποστηρίζῃ ὅτι, ἂν ἡ Λευκὰς δὲν ἦτο ἡ Ἰθάκη τοῦ Ὁμήρου, ὡς οὖσα ἡ πλησιεστέρα εἰς τὴν ξηράν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπευθυνθῶσιν αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις. Σαθρότερον ἐπιχείρημα, δὲν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ. Ἠντλήθη διὰ τοῦ Πύθου τῶν Δαναΐδων καὶ καταρρέει ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἂν ἡ Λευκὰς εἶναι ἡ Ὁμηρικὴ Ἰθάκη, ἣν ὁ ποιητὴς ὀνομάζει καὶ χαρακτηρίζει ἐπανειλημμένως «ἀμφίαλον» ἤτοι νῆσον πανταχόθεν περιβρεχομένην ὑπὸ βαθείας θαλάσσης, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐρώτησις τοῦ Τηλεμάχου καὶ τοῦ Εὐμαίου δὲν ἁρμόζει καὶ διὰ τὴν Λευκάδα ὡς Ἰθάκην, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην νῆσον. Διότι κατὰ τὸν ποιητήν, ἡ Ἰθάκη εἶναι ἀμφίαλος, ὡς τοιαύτη δὲ ἀποκρούει τὴν πεζῇ εἰς αὐτὴν μετάβασιν, ἐκτὸς ἂν κολυμβῶν τις ἐπιχειρήσῃ τοιοῦτον ταξείδιον. Μόνον ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει ἐπὶ τῆς λίμνης Τιβεριάδος. Ἡ ἐκδοχὴ τοῦ κ. Δαϊρπφελδ ἄγει εἰς τὸ ἀντίθετον συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἰθάκη του, δὲν εἶναι νῆσος ἀλλὰ χερσόνησος συνεχομένη μετὰ τῆς Ἠπείρου, ἀφοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβαίνωσι πεζῇ εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ Λευκάδος, ὡς νήσου ἀμφιάλου, ὡς χαρακτηρίζει ὁ ποιητὴς τὴν Ἰθάκην του. Ἡ ἀνωτέρω φρασεολογία εἶνε συνήθης παρ' ἅπασι τοῖς λαοῖς· εἶνε ἐρώτησις μετέχουσα εἰρωνίας καὶ χαριτολογίας ἀπευθυνομένη πρὸς ἐμφανιζομένους ἀπροόπτως ἐπισκέπτας. Καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες λέγουσι: Τί, μᾶς ἦλθες ἀπὸ τὰ σύννεφα; ἢ διὰ τοῦ ἀεροστάτου; Ἡ φαρισαϊκὴ αὐτὴ ἑρμηνεία τοῦ κ. Δαϊρπφελδ ἀναγκάζει τὸν κ. Berrar νὰ τῷ ἀπευθύνῃ τὴν ἑξῆς εἰρωνικὴν ἐρώτησιν. Ἐάν, γράφει οὗτος, ὁ κ. Δαϊρπφελδ εἶχε νὰ ἑρμηνεύσῃ ἑτέρας ὁμοίας ἐρωτήσεις, εἰς ἕτερον ποίημα ἢ διήγησιν, ὡς τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν, ἣν ἀπηύθυνον οἱ ἄγριοι τοῦ Πουαντὶ εἰς τοὺς Ἀρχαίους Αἰγυπτίους ἐπισκεφθέντας τὴν χώραν των. «Πῶς ἐφθάσατε εἰς τὴν γῆν ταύτην ἄγνωστον εἰς τὴν Αἴγυπτον; Κατήλθατε ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ οὐρανοῦ ἢ ἐπλεύσατε τὴν θάλασσαν τοῦ Τονουτρί;» ἀναμφιβόλως ὁ κ. Δαϊρπφελδ θὰ ἐδανείζετο τὴν κλίμακα τοῦ πατριάρχου Ἰακώβου, ὅπως ἱδρύσῃ πραγματικὴν ὑλικὴν συγκοινωνίαν, μεταξὺ τοῦ Οὐρανοῦ τῶν θεῶν καὶ τῆς γῆς τοῦ Τονουτρί.

Ἑρμηνεύων οὕτω τὸν Ὅμηρον ὁ κ. Δαϊρπφελδ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ δεχθῇ, ὅτι καὶ ἡ Πηνελόπη ἐπίστευεν ὅτι κατεσκευάζοντο ἄνθρωποι ἀπὸ λίθους ἢ ξύλον, ὡς ὅταν λέγῃ εἰς τὸν Ὀδυσσέα: Ἀλλὰ καὶ ὡς μοὶ εἰπὲ τεὸν γένος οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς εἰσὶ παλαίφατον οὐδ' ἀπὸ πέτρας; ἢ νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ θάλασσα ἔχει δρόμους σκοτιζομένους μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὅταν λέγει ὁ Ὅμηρος, ὅτε τὸ πλοῖον τοῦ Τηλεμάχου εἶχε παρακάμψει τὴν ἄκραν τῶν Φεῶν καὶ ἔπλεε πρὸς Ἰθάκην καὶ ὁ ἥλιος εἶχε δύσει: «Δύσετό τ' ἠέλιος σκιόαντό τε πᾶσαι ἀγυιάν» ἢ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἐπειδὴ ἡ θάλασσα δὲν ἔχει ἀγυιάς, ὅτι ὁ Τηλέμαχος δὲν εὑρίσκετο ἐν θαλάσσῃ ἢ ἐντὸς πλοίου. Ταῦτα δὲν εἶναι Ὁμηρικά.

Ἂν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ συγγραφέως τῆς Ὀδυσσείας ἡ Ἰθάκη ἦτο πλησιεστέρα τῆς ἀκτῆς τῆς Ἀκαρνανίας, θὰ ἐνεθυμεῖτο τοῦτο, καὶ διὰ τοῦ στόματος τοῦ εὐπείθους πατρὸς τοῦ φονευθέντος μνηστῆρος Ἀντινόου ὅταν οὗτος παρακινῇ τοὺς συμπολίτας του νὰ τρέξωσιν εἰς καταδίωξιν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ δὲν θὰ ἔλεγεν, πρὶν οὗτος (ὁ Ὀδυσσεὺς) φύγῃ εἰς Πύλον ἢ Ἠλείαν, ἀλλὰ πρὶν φύγῃ εἰς Ἀκαρνανίαν, ὅπου καὶ ταχύτερον καὶ εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ μεταβῇ πεζῇ, ἐνῷ ἡ εἰς Πύλον ἢ εἰς Ἠλείαν μετάβασις ἦτο καὶ μακρυτέρα καὶ δυσκολωτέρα, διότι, ἐχρειάζετο καὶ πλοῖον. Ὀδ. Ω. 430. Ὅ,τι φέρει εἰς ἔκπληξιν εἶναι τὸ πῶς ἡ ἐρώτησις αὕτη παρέσυρε τὸν κ. Δαϊρπφελδ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἐρωτῶν θὰ ἐπεχωρίαζε εἰς νῆσον ἐγγύτατα κειμένην εἰς ἤπειρον, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἠδύναντο νὰ μεταβαίνωσι πεζῇ. Τοὐναντίον λογικὸν συμπέρασμα τῆς ἐρωτήσεως ταύτης εἶναι, ὅτι ὁ ἐρωτῶν εὑρίσκετο ἐν νήσῳ περικυκλωμένῃ ὑπὸ βαθείας θαλάσσης ἀμφιάλου, βλέπων δὲ αἰφνηδίως ἐπισκέπτην ἀπρόοπτον, τὸν ἐρωτᾷ: Ὦ ξένε, πῶς ἦλθες ἐνταῦθα; Ποῖοι ναῦται σὲ ἔφερον εἰς Ἰθάκην διότι δὲν νομίζω νὰ ἦλθες πεζῇ ἐνταῦθα. Μόνον ἄνθρωπος ἐπιχωριάζων εἰς νῆσον ἢ παραλίαν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοιαύτην ἐρώτησιν· καὶ τὴν σήμερον δὲν ἐρωτῶμεν οἱ κατοικοῦντες νήσους ἢ παράλιον πόλιν, τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ ἀπὸ ἄλλην πόλιν, πῶς ἦλθες, μὲ ποῖον ἀτμόπλοιον ἔφθασες; Οὐδαμοῦ ἡ Ὀδύσσεια περιέχει φράσιν δυναμένην νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τοιοῦτον συμπέρασμα, ὅπερ ὁ κ. Δαϊρπφελ ἐπιχειρεῖ νὰ δημιουργήσῃ. Οὐδαμοῦ ἡ Ὀδύσσεια ὑποδεικνύει ὅτι ὑπῆρχε γέφυρά τις μεταξὺ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς πλησίον Ἠπείρου ὑπηρετοῦσα την μεταξύ των συγκοινωνίαν. Τοὐναντίον ὁ ποιητὴς ἀποκρούει διαρρήδην τὴν τοιαύτην γνώμην· καὶ μᾶς γνωρίζει ὅτι ἐκ τοῦ δήμου τῶν Κεφαλλήνων ὅπου ἐκεῖ μικρὸν εἶχε πέμψει τὸν αἰγοβοσκὸν Φιλοίτιον[1], ὁ Ὀδυσεύς, οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα μετεφέροντο διὰ πορθμείου[2] εἰς Ἰθάκην

«Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν·
«βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας
«πορθμῆες δ' ἄρα τοῖς γε διήγαγον οἵ τε καὶ ἄλλους
«ἀνθρώπους πέμπουσι, ὅ τε σφέας εἰσαφίκηται

«Τρίτος ἔφθασεν ὁ ἀρχιβουκόλος Φιλοίτιος, φέρων εἰς τοὺς μνηστῆρας παχείας αἶγας καὶ στεῖραν δάμαλιν· τὸν μετέφερον δὲ πορθμεῖς, οἵτινες ἐξετέλουν τὸν διάπλουν». Καὶ τὴν σήμερον ἄνδρες πορθμεῖς ἐκτελοῦσι τὴν μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας συγκοινωνίαν, μεταφέροντες ἀνθρώπους καὶ ζῷα. Ὅλη ἡ δυτικὴ ἀκτὴ τῆς Ἰθάκης ἔχει δύο κόλπους ἀξίους λόγου· ἀμφότεροι ἦσαν ἐν χρήσει ὑπὸ τῆς θαλασσίας συγκοινωνίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων· πλησίον δὲ ἀμφοτέρων κεῖνται σπουδαῖα λείψανα ἀρχαίων πόλεων. Καὶ ὁ μὲν νότιος δι' οὗ τὴν σήμερον ἐκτελεῖται ἡ μετὰ τῆς Κεφαλληνίας διὰ τῆς Σάμης συγκοινωνία κεῖται παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἀετοῦ καὶ καλεῖται διὰ τοῦτο Ὀπίσω Ἀετὸς (Πισαέτος)· ὁ δὲ Βόρειος δι' οὗ συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Φισκάρδου καλεῖται «Πόλις» πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων.

ΚΕΦΑΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΟΣ

Ἀλλὰ ποῦ ὁ τῶν Κεφαλλήνων δῆμος, ἐξ οὗ μετέβαινον διὰ πορθμείου εἰς Ἰθάκην, ἔκειτο; Τὸ ὄνομα Κεφαλληνία ὡς τῆς μεγίστης τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου πελάγους ὄνομα, οὐδεὶς ἐκ τῶν σωζομένων ἀρχαιοτέρων συγγραφέων τοῦ Ἡροδότου μνημονεύει. Ὁ δῆμος Κεφαλλήνων καὶ λαὸς Κεφαλλήνων δὲν μνημονεύονται ἐν τῇ Τηλεμαχίδει· ἐν αὐτῇ οἱ ὑπήκοοι τοῦ Ὀδυσσέως ὀνομάζονται Ἰθακήσιοι καὶ Ἀχαιοί. Μόνον ἐν τῇ Μνηστροφονίᾳ ὀνομάζονται καὶ Κεφαλλῆνες. Καλοῦνται δὲ οὕτω πεντάκις[1] ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ καὶ δὶς ἐν τῇ Ἰλιάδι. Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν πλοίων, ὅστις ἐποιήθη βραδύτερον καὶ ἀντικατοπτρίζει σχέσεις πολιτικὰς νεωτέρας περιόδου, τὸ Δουλίχιον παρίσταται ὡς Κράτος μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ὀδυσσέως, ἀλλ' ἀνεξάρτητον ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν Μέγην ἡγούμενον τεσσαράκοντα μελανῶν νηῶν[2]. Τὸ ὄνομα Κεφαλληνία μετὰ πάροδον 400 ἐτῶν περίπου ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ὡς ὄνομα τῆς μεγάλης νήσου τοῦ Ἰονίου πελάγους, καλουμένης κατὰ τοὺς προελληνικοὺς χρόνους Σάμης, ὅπερ παρέμεινεν ὄνομα μιᾶς τῶν τεσσάρων πόλεων, ἃς ἐκέκτητο ἡ νῆσος αὕτη κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ παιπαλόεσσα Σάμη εἶνε ἡ νῦν Κεφαλληνία. Ὁ Θουκυδίδης, μετὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἀναφέρει ὅτι ἡ Κεφαλληνία κεῖται κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα τετράπολις οὖσα. Παλεῖς, Κρόνιοι, Σαμαῖοι, Προναῖοι·[3] ὁ δὲ Λίβιος[4] καλεῖ ὅλην τὴν νῆσον Σάμην καὶ ὁ Στράβων λέγει[5] «Τὴν δὲ Κεφαλληνίαν τετράπολιν οὖσαν, οὔτ' αὐτὴν εἴρηκε τὸ νῦν ὀνόματι, οὔτε τῶν πόλεων οὐδεμίαν». Οὐδαμοῦ ἀλλοῦ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους τὸ ὄνομα Κεφαλληνία παρουσιάζεται ὡς ὄνομα τοπικόν, παρὰ ἐν τῇ νήσῳ Σάμῃ. Ἐνῷ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὁμήρου ὑπῆρχον πολλαὶ πόλεις Κεφαλλήνων «Κεφαλλήνων πολίεσσιν»[6]. Ἀναντιρρήτως ἡ ὀνομασία αὕτη πρὸ μακροτάτου χρόνου πρὸ τοῦ Ἡροδότου θὰ εἶχεν ἀντικαταστήσει τὸ προελληνικὸν ὄνομα Σάμη, ὑπεισελθὸν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀνεπαισθήτως διὰ τῆς συνηθείας. Ἡ πληροφορία τοῦ Στράβωνος ὅτι, οἱ Κεφαλλῆνες κατῴκουν ἐφ' ὅλων τῶν χωρῶν τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ὀδυσσέως καὶ συνεπῶς καὶ ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἔπους, καὶ πρὸς ὅσα αὐτὸς διαλέγεται περὶ Ἀκαρνανίας. Κατὰ τὸν κατάλογον τῶν νηῶν, τὸ κράτος τοῦ Ὀδυσσέως ἐξετείνετο καὶ ἐπὶ τῆς ἠπείρου, τῆς μετὰ ταῦτα ὀνομασθείσης Ἀκαρνανίας:

εἴτ' ἤπειρον εἶχον εἴτ' ἀντήπειρον ἐνέμοντο.

Ἀλλ' ἐὰν τὸ κράτος τῶν Κεφαλλήνων ἐξετείνετο καὶ ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας, οὐδαμῶς ὁ Ὅμηρος λέγει ὅτι κατῴκουν καὶ Κεφαλλῆνες ἐν αὐτῇ. Αὐτὸς ὁ Στράβων δέχεται ὅτι ἡ Ἀκαρνανία κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Κεφαλλήνων[7], ἀλλὰ πᾶσα κατάκτησις δὲν συνεπάγεται καὶ ἐγκατάστασιν τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἀπέλασιν τῶν ἡττηθέντων. Ἡ Ἱστορία μᾶς γνωρίζει, ὅτι ἐλαχίστη δύναμις τοῦ κατακτητοῦ πολλάκις διατηρεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του πολυπληθεῖς λαούς. Οἱ Κεφαλλῆνες κατῴκουν μόνον ἐπὶ τῶν τεσσάρων νήσων αἵτινες ἀπετέλουν ἀρχικῶς τὸ βασίλειον τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ἐξ ὧν οἱ μνηστῆρες κατήγοντο· οὐδεὶς δὲ μνηστὴρ ἐπεχωρίαζεν ἐν Ἰθάκῃ, οὔτε ἀπὸ τὴν ἀκτὴν *ἠπείροιο* οὔτε ἀπὸ τὴν ἤπειρον (Ἀκαρνανίαν) οὔτε ἀπὸ τὸ Κροκκέλεια, οὔτε ἀπὸ τῆς Αἰγίλιπα[8]. Ὅταν ὁ Λαέρτης, φοβούμενος μήπως ὁ τῶν μνηστήρων φόνος ἔχει δυσάρεστα ἀποτελέσματα, λέγει τῷ Ὀδυσσεῖ, «μὴ τάχα πάντες ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι ἀγγελίας δὲ πάντας ἐποτρύνωσι Κεφαλλῆνας πολίεσσιν» δηλ. ἐπέλθωσιν ἐκ τῶν πόλεων ἐξ ὧν κατήγοντο οἱ Μνηστῆρες.

Ἡ γνώμη τοῦ Πάρτζ, ὅτι τὸ ὄνομα Κεφαλλῆνες συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς συγγενείας αὐτῶν πρὸς τοὺς Ἀκαρνᾶνας, Εὐρυτᾶνας, Αἰνιᾶνας, Ἀθαμᾶνας, Ἀντιτᾶνας, Ἀρκτᾶνας καὶ Ταλαιᾶνας τῆς Ἠπείρου, ἀντίκειται εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τοῦ ἔπους. Οἱ ὑπήκοοι τοῦ Ὀδυσσέως, οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ὀνομάζονται Ἰθακήσιοι, Ἀχαιοὶ καὶ Κεφαλλῆνες, οἱ δὲ μνηστῆρες καλοῦνται οἱ ἄριστοι τῶν Κεφαλλήνων, εἴτε διότι ἦσαν ἐξ Ἀχαϊκῆς φυλῆς εἴτε διότι ἦσαν ἀριστοκράται. Τοιαύτη διωνυμία τοῦ αὐτοῦ λαοῦ ἀπαντᾷ συχνὰ παρ' Ὁμήρῳ, οἱ ὑπήκοοι τοῦ Ἀχιλλέως καλοῦνται Ἀχαιοί, Ἕλληνες καὶ Μυρμηδόνες, οἱ Ἠλεῖοι καλοῦνται καὶ Ἐπειοί. Οἱ ὑπήκοοι τοῦ Ὀδυσσέως ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ οὐδαμοῦ ὀνομάζονται Δαναοί, Ἀργεῖοι ἢ Πελασγοί, ἀλλὰ μόνον Ἀχαιοὶ καὶ Κεφαλλῆνες. Διὰ τοῦ ὀνόματος Κεφαλλῆνες ὁ ποιητὴς χαρακτηρίζει ἰδίως τὸν στρατόν, οὗ ἡγεῖτο ὁ Λαέρτης καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. Ἀχαιοὶ εἶναι μία τῶν τριῶν μεγάλων προσηγοριῶν, δι' ὧν ὁ Ὅμηρος ἀποκαλεῖ τοὺς κατοίκους τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος στρατεύσαντες ἐπὶ τὸ Ἴλιον ὀνομάζονται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Δαναοί, Ἀργεῖοι, Ἀχαιοὶ καὶ Παναχαιοί. Ἀχαιοὶ εἶναι ἡ ἐπικρατήσασα ὀνομασία τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους, ἣν ἀντικατέστησε μεταγενεστέρως ἡ προσηγορία «Ἕλληνες».

Ἡ Ἀκαρνανία ἥτις μεταγενεστέρως των Ὁμηρικῶν ἐπῶν ὠνομάσθη οὕτω, καὶ ἣν ὁ ποιητὴς μᾶς γνωρίζει διὰ τοῦ ὀνόματος «ἤπειρος», κατῳκεῖτο κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους ὑπὸ λαῶν ἰδίως Πελασγικῆς καταγωγῆς, ὁ δ' Ὅμηρος διακρίνει πάντοτε τοὺς Ἀχαιοὺς ἀπὸ τοὺς Πελασγούς, οἵτινες ἦσαν ἀριστοκρατικὴ φυλὴ ἀνωτέρα τῆς τῶν Πελασγῶν, ἐν μέσῳ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κοινωνίας. Ὁ Ὅμηρος οὐδόλως ἀποδίδει τὸ Πελασγικὸν ὄνομα εἰς μέρος ει τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἐνῷ δὲν ἀπετράπη ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς μέρος τι τοῦ Τρωϊκοῦ στρατοῦ, ὅταν ὁμιλῇ περὶ τῶν τὴν Κρήτην κατοικούντων λαῶν διακρίνων τοὺς Ἀχαιοὺς

1 Ὀδ. Ο. 210, ὅς μ' ἐπὶ εἰσ ἔτι τυτθὸν ἐσόντα Κεφαλλήνων δῆμον.
2 Ὀδ. Ο. 185.

1 Ὀδ. Φ. 210, Ω. 354, 377, 428.
2 Ἰλιάδ. II 645.
3 II 302.
4 XXXII 16, 42.
5 3 c 455. 13.
6 Ὀδ. Ω. 355.
7 452, 25, 461, 24.
8 Ἰλ. 18, 621.

ἀπὸ τοὺς Πελασγούς[1]. Οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τὸν Στράβωνα ἦσαν Αἰολικὸν Ἔθνος ὅπερ κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα εἶχεν ἐγκατασταθῇ ἐν Πελοποννήσῳ. Τὸ πρῶτον ἀναφαίνεται τὸ ὄνομά των ἐν ἐπιγραφῇ τινι ἐν Καρνὰκ τῆς Αἰγύπτου, ὡς συμμάχων διαφόρων λαῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' ἡττηθέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μενεφθά[2].

Ὁ Ὅμηρος δὲν μνημονεύει λαὸν Ἀκαρνάνων, οὔτε χώραν Ἀκαρνανίαν, ἀλλὰ μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι τὴν χώραν ταύτην κατῴκουν Κουρῆτες[3], οἵτινες ἦσαν Πελασγικῆς καταγωγῆς. Τὴν γνώμην ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας κατεῖχον οἱ Λέλεγες[4], οἵτινες ἦσαν μᾶλλον Σημιτικῆς καταγωγῆς καὶ οὓς ὁ Κούρτιος ἀποκαλεῖ ψευδοσημίτας. Ὁ Ὅμηρος τοὺς ἀναγράφει συμμάχους τῶν Τρώων. Μετὰ τῶν Καυκιόνων καὶ τῶν Πελασγῶν ἀπαρτίζουσι μέρος τῆς ἐστρατοπεδευμένης Τρωϊκῆς δυνάμεως ἐν τῷ πεδίῳ καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἀχαιοὶ ἦσαν κεκλεισμένοι ἐν τῷ χαρακώματι αὐτῶν[5]. Ἡ Λευκοθέα, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Ἄλτεω[6], ἦτο μία τῶν συζύγων τοῦ Πριάμου. Ὁ Αἰνείας λέγει ὅτι ἡ Παλλὰς ἐκέλευσε τὸν Ἀχιλλέα: Ἔγχει χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἀναίρειν[7]. Κατὰ τὸν Βερὰρ ἡ λέξις Κεφαλληνία εἶνε μετάφρασις τῆς Σημιτικῆς λέξεως Σάμη. Ἡ νῆσος αὕτη, γράφει, ἥτις ἦτο καὶ ὑψηλὴ διὰ τοὺς πρώτους θαλασσοκράτας, καθίσταται ἡ κεφαλή, ἡ Κεφαλληνία, διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἐν τῷ τοπικῷ μύθῳ οἱ ἥρωες Σάμος καὶ Κραναὸς γίνονται παῖδες τοῦ Κεφάλου. Πᾶσα ἡ νῆσος ἀξίζει τοῦ ὀνόματος τούτου λέγει ὁ Βεράρ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ διαπρεποῦς τούτου συγγραφέως καὶ ἀρχαιολόγου ἥκιστα συμβιβάζεται πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ συγγραφέως τῆς Ὀδυσσείας. Ἐὰν ἡ λέξις Σάμη σημαίνῃ τὸ ὑψηλὸν μέρος, ὡς καὶ ὁ Στράβων δέχεται, οὐδεμίαν ἔνδειξιν παρέχουσι τὰ ἔπη, ὅτι ἡ λέξις Κεφαλληνία εἶναι μετάφρασις ἐκ τῆς Σημιτικῆς λέξεως Σάμη, διότι ὁ ποιητὴς δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοπικοῦ ὀνόματος, δὲν λέγει ἡ νῆσος Κεφαλληνία, ἣν ὀνομασίαν καθιέρωσαν οἱ μετὰ ταῦτα χρόνοι, ἀλλὰ ὁμιλεῖ περὶ λαοῦ Κεφαλλήνων καὶ περὶ δήμου Κεφαλλήνων· ὁμιλεῖ περὶ ἐθνικοῦ ὀνόματος, ὅπερ μετὰ ταῦτα κατέστη τοπικόν. Ὁ Ὅμηρος τὴν μεγαλόνησον τοῦ Ἰονίου Πελάγους ὀνομάζει Σάμην παιπαλόεσσαν, δὲν μεταχειρίζεται δὲ διπλοῦν ὄνομα δι' αὐτήν, σημητικὸν καὶ Ἑλληνικόν. Ἀγνοεῖ τὸ ὄνομα Κεφαλληνία. Ἡ θεωρία τοῦ κ. Βερὰρ δὲν ἔχει ἐνταῦθα ἐφαρμογήν. Ὁ Γλάδστων γράφει: Τὸ ὄνομα Κεφαλλῆνες, φαίνεται σχηματιζόμενον ἐκ τῶν λέξεων Ἕλληνες, καὶ τοῦ προτασσομένου ῥιζικοῦ κεφ. σημαῖνον κεφαλὴν (σανσκριτιστὶ καπάλα καὶ γερμανιστὶ Kopf). Καθὼς περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὀνόματος τῶν Μυρμηδόνων, οὓς ὁ ποιητὴς ἀποκαλεῖ καὶ Ἕλληνας, οὐδὲν μᾶς πληροφορεῖ οὕτω καὶ περὶ τῶν Κεφαλλήνων. Τοῦτο μόνον μᾶς γνωρίζει ὅτι καὶ οἱ Μυρμηδόνες καὶ οἱ Κεφαλλῆνες ἦσαν Ἀχαιοί. Ἡ τοῦ Γλάδστωνος γνώμη ὅτι ἡ ὀνομασία Κεφαλλῆνες μᾶλλον σχετίζεται πρὸς τὴν προσηγορίαν Ἕλληνες, ἥτις ἀνεπαισθήτως ὑπεισῆλθεν—ἐξωθήσασα τὴν ὀνομασίαν Ἀχαιοί—δὲν εἶναι ἀπορριπτέα, διότι ὡς ἔχομεν τὴν ἔκφρασιν Πανέλληνες ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου δηλωτικὴν ἂν οὐχὶ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τῆς Βορείου καὶ τῆς μέσης Ἑλλάδος, οὕτω πιθανὸν καὶ ἡ ὀνομασία Κεφαλλῆνες νὰ ἦναι δηλωτικὴ τῶν πρώτων Ἑλλήνων, οἵτινες ἐκ τῆς περὶ τὴν Δωδώνην Ἑλλάδος κατῆλθον πρῶτοι εἰς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ παράλια τῆς Ἠπείρου καὶ ἐκεῖθεν διεξεπεραιώθησαν εἰς τὰς νήσους ἐφ' ὧν, ἱδρύθη τὸ Κράτος τῶν Κεφαλλήνων[8] (Κεφαλὴ Ἑλλήνων). Ὁ Ἀριστοτέλης μᾶς γνωρίζει ὅτι ἡ ἀρχικὴ Ἑλλὰς ἔκειτο περὶ τὴν Δωδώνην ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀχελώου ὅπου κατῴκουν οἱ Σελλοὶ καὶ ἐκεῖνοι οὓς ἐκάλουν τότε Γραικοὺς καὶ οὓς σήμερον ὀνομάζομεν Ἕλληνας[9]. Ἡ Δωδώνη κεῖται βορειοδυτικῶς τῆς Φθιώτιδος πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Ἀχελώου. Μεταξὺ Δωδώνης καὶ Φθιώτιδος ὑψοῦται σειρὰ ὀρέων, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν χωρίζει τὴν Θεσσαλίαν τῆς Ἠπείρου καὶ ἥτις καλεῖται Πίνδος. Ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἐποχῇ περὶ ἧς ὁμιλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, οἱ Σελλοὶ δὲν εἶχον εἰσέτι κατέλθει πρὸς τὰς ἀνατολικο-μεσημβρινὰς κλιτύας τῆς Πίνδου καὶ διαπεραιωθῇ εἰς Φθία, ἀλλὰ κατῴκουν τὰς κλιτύας τῆς Πίνδου τὰς πρὸς τὸ Ἰόνιον Πέλαγος, ἀφιχθέντες ἐκ τῶν ὁμιχλωδῶν κοιλάδων τοῦ ἄνω Δουνάβεως, ὅπου μετὰ τῶν Κελτῶν καὶ τῶν Ὀμβρολατίνων ἀπήρτιζον ἕνα λαόν. Ἡ Ἀρχικὴ Ἑλλὰς τοῦ Ἀριστοτέλους γεωγραφικῶς συνταυτίζεται πρὸς τὴν Ἑλλοπίαν τοῦ Ἡσιόδου, οἱ δὲ Σελλοὶ περὶ ὧν ὁμιλεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε ὁ ἀρχικὸς τύπος τοῦ ὀνόματος Ἕλληνες, μνημονεύονται δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐν τῇ Ἰλιάδι ἐν τῇ ἐπισήμῳ προσευχῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Πελασγικὸν Δία τῆς Δωδώνης. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξόχου ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐπίκλησις αὕτη ἀναδεικνύει τὴν προηγουμένην κατοχὴν τοῦ μαντείου ὑπὸ Πελασγικῶν φυλῶν[10]. Οἱ Σελλοὶ ἢ Ἑλλοὶ ὡς ὁ Πίνδαρος[11] ἀποκαλεῖ αὐτούς, δὲν ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἀλλὰ προφῆται, ὧν δὲν ἦτο ἡ μόνη ἀσχολία ἡ μαντικὴ ἀλλὰ αἱ πολεμικαὶ ἀσχολίαι, ἐκλήθησαν δὲ ἀνυπτόποδες, ὡς λέγει ὁ Ἄνδρων, διότι ἀσχολούμενοι εἰς πολεμικὰ ἔργα οὕτως ἐσκληραγώγουν ἑαυτούς.

Ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Ὀδυσσείας λέγων δῆμον Κεφαλλήνων ἐννοεῖ τὴν νῆσον Σάμην, ὑποστηρίζεται καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς. Χαρακτηριστικὸν τῆς τοποθεσίας τοῦ δήμου τῶν Κεφαλλήνων, εἶνε ὅτι ἐκ τούτου μετέβαινον διὰ πορθμείου εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἕνα μόνον πορθμὸν γνωρίζει ἐν ταῖς χώραις τοῦ βασιλείου τοῦ Ὀδυσσέως, τὸν μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Σάμης· οὐδαμοῦ δὲ ὑποδεικνύει ὅτι ὑπάρχει καὶ πορθμὸς μεταξὺ ἀκτῆς Ἠπείρου (Λευκάδος) καὶ Ἠπείρου (Ἀκαρνανίας) καὶ ἅπαξ μόνον ὁμιλεῖ περὶ πορθμείου, δι' οὗ μετεφέροντο ἄνθρωποι καὶ ζῷα. Ἐὰν λοιπὸν ἡ νῦν Λευκὰς ἦτο ἡ Ἰθάκη τοῦ Ὁμήρου καὶ Σάμη ἡ νῦν Ἰθάκη, θὰ ἦτο ἀνόητος ὁ ποιητὴς νὰ ὁμιλῇ περὶ συγκοινωνίας διὰ πορθμείου διὰ θαλάσσιον πέλαγος ἀποστάσεως 7 μιλλίων, ἐνῷ διὰ τὴν μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας διὰ πορθμείου συγκοινωνίαν, ἄριστα ἁρμόζει διὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων νήσων συγκοινωνίαν, ἀφοῦ καὶ τὴν σήμερον ἄνδρες πορθμεῖς ἐκτελοῦσι τὴν μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας συγκοινωνίαν διὰ πλοιαρίων, ἅτινα καλοῦσι περάματα. Προσέτι ἐὰν ἡ γνώμη ὅτι ἡ Ἰθάκη ἦτο πλησιέστατα τῆς Ἠπείρου καὶ δῆμος Κεφαλλήνων ἡ Ἀκαρνανία, καὶ ὡς ἐκ τούτου μετέβαινον πεζοὶ οἱ ἄνθρωποι, δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην ὁ ποιητὴς νὰ ὁμιλῇ περὶ συγκοινωνίας διὰ πορθμείου διὰ μέρος ὅπου ἤρκουν οἱ πόδες ὡς μέσον συγκοινωνίας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μὲν Ἰθάκη τοῦ Ὁμήρου εἶνε ἡ σημερινὴ Ἰθάκη καὶ ὁ πορθμός, περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ ποιητής, εἶνε ὁ πορθμὸς ὅστις χωρίζει τὴν Κεφαλληνίαν ἀπὸ τὴν Ἰθάκην, διὰ τοῦτο ὁ ποιητὴς ὁμιλεῖ περὶ συγκοινωνίας διὰ πορθμείου.

Ἐπὶ τῶν στίχων τῆς Ὀδυσσείας ἐν οἷς ὁ Εὔμαῖος ἀπαριθμεῖ εἰς τὸν ὡς ἐπαίτην ἐμφανισθέντα Ὀδυσσέα τὰ βασιλικὰ ποίμνια καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἑξῆς στίχων: «Ἐκ τούτων ἕκαστος καθ' ἑκάστην ἡμέραν πέμπει τὸν νομιζόμενον καλλίτερον», οἱ πολεμοῦντες τὴν παράδοσιν φαίνονται στηριχθέντες, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης, ὅτι ἡ Ἰθάκη τοῦ Ὁμήρου πρέπει νὰ εὑρίσκηται πλησίον τῆς ξηρᾶς, διότι ἄλλως ἦτο ἀδύνατον καθ' ἑκάστην ἡμέραν νὰ μεταφέρωνται σφάγια εἰς Ἰθάκην. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν γνώμην ταύτην ἐὰν δὲν ἔχωσι λόγον τινὰ ὡς ὁ κ. Δαϊρπφελδ, ὅστις εἶνε πρόθυμος πάντοτε νὰ δημιουργήσῃ καὶ τὰ ἀπιθανότατα γεγονότα καὶ τὰς πλέον ἐκκεντρικὰς γνώμας νὰ ὑποστηρίξῃ ὅταν συμβάλλῃ πρὸς τὸν σκοπόν του, παρερμηνεύουσι τὸ χωρίον τοῦτο τῆς Ὀδυσσείας, διότι τὸ ἐναντίον ἐκ τῶν ἀνωτέρω στίχων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ καθ' ἑκάστην ἄγοντες σφάγια ἐκ τῶν παχειῶν αἰγῶν, δὲν εἶνε οἱ ξένοι ποιμένες οἵτινες βόσκουσι τὰς αἶγας τὰς ἀπαρτιζούσας τὰ δώδεκα ποίμνια, ἀλλ' οἱ ποιμένες οἵτινες βόσκουσι καὶ φυλάττουσι τὰς αἶγας τὰς ἀπαρτιζούσας τὰ ἕνδεκα ποίμνια αἰγῶν καὶ οἵτινες βόσκουσι ταύτας ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ Ἰθάκῃ, εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς νήσου, ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου διηγεῖται ὁ Εὔμαῖος. Ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης τοῦ Εὐμαίου, σαφέστατα ἀποδεικνύεται, ὅτι τὰ βασιλικὰ κτήνη ἀπηρτίζοντο ἀπὸ δώδεκα ἀγέλας βοῶν, καὶ ἀπὸ δώδεκα ἀγέλας χοίρων καὶ ἀπὸ δώδεκα ποίμνια αἰγῶν καὶ ἀπὸ δώδεκα ποίμνια προβάτων, καὶ προσέτι ἀπὸ ἕνδεκα ποίμνια αἰγῶν· καὶ ὅτι τὰ ἐκ δώδεκα τμημάτων ἀπαρτιζόμενα κτήνη φυλάττονται ὑπὸ ξένων βοσκῶν ἐκτὸς τῆς Ἰθάκης, αἱ δὲ αἶγες αἱ ἀπαρτίζουσαι τὰ ἕνδεκα ποίμνια βόσκουσιν ἐν αὐτῇ τῇ Ἰθάκῃ, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς νήσου, ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου διηγεῖτο ὁ Εὔμαῖος, φυλαττόμεναι ὑπὸ ἀνδρῶν ἐσθλῶν. Ἀπὸ τὰς αἶγας ταύτας φέρουσι καθ' ἑκάστην οἱ ἐσθλοὶ ἄνδρες ἀπὸ ἓν σφάγιον εἰς τοὺς μνηστῆρας, καὶ ἀπὸ τοὺς χοίρους οὓς βόσκει ὁ Εὔμαῖος, πέμπει τὸν ἄριστον εἰς αὐτούς.

ΠΟΤΕ Η ΛΕΥΚΑΣ ΩΝΟΜΑΣΘΗ ΙΘΑΚΗ;

Ὁ πατὴρ Δουμᾶς γράφων τὸ μυθιστόρημα «Οἱ τρεῖς σωματοφύλακες», ἦν εὐλαβέστερος πρὸς τὴν Ἱστορίαν, παρ' ὅτι ὁ κ. Δαϊρπφελδ ἀρχαιολογῶν. Εἰς τὴν ἐρώτησιν πότε ἔλαβε χώραν ἡ μεταλλαγὴ τῶν ὀνομάτων τῶν νήσων τοῦ Βασιλείου τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ κ. Δαϊρπφελδ εὔχερον τὴν ἀπάντησιν ἔχων, «Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν», ἀπαντᾷ μετὰ μεγαλαυχίας, ἀδιαφορῶν ἐὰν αἱ μαρτυρίαι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων τὸν διαψεύδουσιν, ἐὰν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὸν ἀποδεικνύουσι μυθολογοῦντα. Ὑπάρχουσι λέγει, καθ' ἑαυτόν, καὶ ἄνθρωποι ἀμαθεῖς καὶ ἕτεροι πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, ὥστε θέλουσι πιστεύσει. Ἀρκεῖται εἰς τὴν κατάκτησιν ταύτην, οὐδόλως ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὰ εἰρωνικὰ μειδιάματα τῶν ἐπαϊόντων.

Ὁ Ὅμηρος οὐδὲν γνωρίζει περὶ τῆς λεγομένης καθόδου τῶν Δωριέων, αἱ δὲ πληροφορίαι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων περὶ ταύτης ἐλάχιστοι. Πλὴν τῶν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν διαρρυθμισθέντων λόγων τῶν εὑρισκομένων παρὰ τῷ Ἀπολλοδώρῳ, ἔχομεν τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἀναφερόμενα ὡς καὶ τὰς τοπικὰς παραδόσεις τὰς ὑπὸ τοῦ Παυσανία μνημονευομένας. Αἱ πληροφορίαι αὗται οὐδὲ νῦξιν πρὸς εἰκασίαν παρέχουσιν ὅτι οἱ Δωριεῖς ὑπερέβησαν τὰ πρὸς τὴν Αἰτωλίαν σύνορα τῆς Ἀκαρνανίας καὶ διεπεραιώθησαν μέχρι Ἰονίου Πελάγους ὡς ἰσχυρίζεται ὁ κ. Δαϊρπφελδ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἱστορικὸς πυρὴν τοῦ μύθου περὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, ὅτι οἱ Δωριεῖς δὲν ἐπεδίωκον ἴδια φυλετικὰ συμφέροντα, ἀλλ' ἐξεδίκουν τὰ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν συμφέροντα, οἵτινες δὲν ἦσαν Δωριεῖς ἀλλ' Ἀχαιοί, καὶ ὧν τὰ συμφέροντα ἦσαν ἐν Πελοποννήσῳ, ἀποκρούει τὴν γνώμην τοῦ κ. Δαϊρπφελδ. Ὁ Πελοποννησιακὸς λόγος ἐδέχετο ὅτι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ ἀρχαίου νομίμου κληρονόμου τοῦ Ἄργους ὑπῆρχον τρεῖς ἀδελφοὶ ἐκδικοῦντες τὰς περὶ ἡγεμονίας ἀξιώσεις τοῦ γενάρχου, ὁ Τήμενος, ὁ Ἀριστόδημος καὶ ὁ Κρεσφόντης, καὶ ὅτι οὗτοι ἐκλήρωσαν μετὰ κοινὴν θυσίαν ἐπὶ τριῶν βωμῶν τοῦ πατρῴου Διὸς ἑαυτοῖς τὰ διάφορα βασίλεια εἰς ἃ διενεμήθη ἡ χώρα (Ἄργος, Λακεδαίμων, Μεσσήνη).

Ἡ Ἀκαρνανία, χώρα ὀρεινὴ καὶ ξηρά, χωριζομένη τῆς ὀρεινῆς καὶ δυσπροσίτου Αἰτωλίας διὰ τοῦ Ἀχελῴου, ἦτο ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν συμφερόντων τῶν Ἡρακλειδῶν καὶ ἀπρόσφορος εἰς τὰς βουλιμιαίας βλέψεις λαοῦ χώρας πτωχῆς, ἐπιζητοῦντος εὐφορωτέρας γαίας καὶ οὐρανὸν γλυκύτερον. Ἡ Ἀκαρνανία οὐδὲ εἰς τὸν μεταγενεστέρως πλασθέντα μῦθον, ὅτι ὁ Αἰτωλὸς Ὄξυλος ὡδήγησε τοὺς Δωριεῖς εἰς Πελοπόννησον διὰ τοῦ Ρίου καὶ ἔλαβεν ὡς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ τὴν κτῆσιν τῶν δυτικῶν μερῶν ἔνθα Αἰτωλικὰ γένη ἵδρυσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἐπειῶν καὶ Πηλίων νέαν κυριαρχίαν, μνημονεύεται.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΠΕΤΑΛΑΣ, ἀρεοπαγίτης

1 Ὀδ. Τ 175.
2 Rougé Revue archeologique τόμ. IVXII p. 39. 99—96. Chabas études sur l'antiquite istorique τόμ. 2 p. 189—191. Maspero Histoire ancienne p. 258. Κατὰ τὸν Στράβωνα «Ἀχαιὸς ἦν υἱὸς τοῦ Ξούθου» διαπράξας δὲ φόνον ἑκούσιον κατέφυγεν εἰς Πελοπόννησον. 1. VIII c 7, λέγεται δὲ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἴωνος.
3 Ἰλ. IX 529—533. Κουρῆτες τ' ἐμάχοντο, Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι, ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα.
4 Ἀριστ. fragm. 127. Ἐν μὲν τῇ Ἀκαρνανίᾳ φησὶ τὸ μὲν ἔχειν αὐτῆς Κουρῆτας τὸ δὲ προσπέριον Λέλεγες.
5 Ἰλ. Κ 429
6 Ἰλ. Φ 25.
7 Ἰλ. Υ. 96. Κατὰ τὸν Ἀγκαῖον τὸν Σάμιον ποιητὴν ἀκμάσαντα περὶ τὸ 700 ἔτος π. Χ. οἱ Λέλεγες εἶχον βασιλέα τὸν Ἀγκαῖον υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀστυπαλαίας, κόρην τοῦ Φοίνικος.
8 Πρῶτοι Ἕλληνες.
9 Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ περὶ Δωδώνην καὶ τὸν Ἀχελῷον, ᾤκουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα καὶ οἱ καλούμενοι Γραικοὶ νῦν δὲ Ἕλληνες Ἀριστ. Meteorol. 1. 14. 22. ed Didot.
10 Ἰλ. XVI. 233—235 εἰσὶ τρεῖς τύποι τῆς αὐτῆς λέξεως.
11 Στραβ. IVII. c. 7—10. Σελλοὶ Ἑλλοὶ καὶ Ἕλληνες εἰσὶ τρεῖς συνώνυμοι λέξεις.

ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΙΕΓΓΕΒΙΤΣ

QUO VADIS?

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον)

Ὅταν ὁ Τέρπνος τῷ παρουσίασε τὴν φόρμιγγα, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν πυρπολημένον οὐρανὸν διὰ νὰ ἐμπνευσθῇ. Μακρόθεν ὁ λαὸς ἐδείκνυε τὸν Αὐτοκράτορά του. Ἐκαίετο ὁ ναὸς τοῦ Ἡρακλέους, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ Εὔανδρος καὶ ὁ ναὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σελήνης καὶ ἡ οἰκία τοῦ Νουμᾶ Πομπηλίου καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἑστίας . . . . Ὅλον τὸ παρελθὸν τῆς Ρώμης ἐκαίετο . . . . Καὶ αὐτός, ὁ Καῖσαρ, ἵστατο ἐκεῖ, μὲ μίαν φόρμιγγα ἀνὰ χεῖρας, μὲ τὴν προσωπίδα τοῦ τραγικοῦ ἠθοποιοῦ. Ἡ σκέψις του δὲν ἐστρέφετο πρὸς τὴν καταρρέουσαν πατρίδα του. Ἐσκέπτετο τὴν στάσιν, ἣν θὰ ἐλάμβανε καὶ τοὺς λόγους, οἵτινες θὰ παρίστων τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς.

Ὁ Καῖσαρ ὕψωσε τὰς χεῖρας καί, κτυπῶν τὰς χορδάς, ἀπήγγειλε τὰς λέξεις τοῦ Πριάμου: «Φωλεὰ τῶν πατέρων μου, κοιτὶς προσφιλὴς εἰς τὴν ψυχήν μου! . . ». Εἰς τὸν ἀέρα, παρὰ τὰς ἀπηχήσεις τῆς πυρκαϊᾶς, τὰς κραυγὰς τοῦ πλήθους, ἡ φωνή του ἀντήχει στριγγλίζουσα καὶ ἡ ὑπόκρουσις τῶν κιθαρῶν ὡς βόμβος ἐντόμων. Οἱ γερουσιασταὶ ὅμως, οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ αὐγουστανοὶ εἶχον χαμηλώση τὰς κεφαλὰς καὶ ἤκουον ὡς ἐν ἀφώνῳ ἐκστάσει. Ἔψαλεν ἐπὶ πολὺ καὶ ἡ φωνή του ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον ἐγένετο θλιβερωτέρα. Ὅταν ἐσταμάτα διὰ ν᾽ ἀναπνεύσῃ οἱ ἀοιδοὶ ἐπανελάμβανον ἐν χορῷ τοὺς τελευταίους στίχους. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ ὕμνος ἤρχισεν ὁ Νέρων νὰ ζητῇ ἐκ τοῦ προχείρου μεγάλας μεταφορικὰς εἰκόνας διὰ τὴν καταστροφήν. Καὶ τὸ πρόσωπόν του ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον ἤλλαξεν ἔκφρασιν. Ἡ καταστροφὴ τῆς γενετείρας του δὲν τὸν εἶχε συγκινήσῃ. Ἐμεθύσθη ὅμως τόσον ἐκ πάθους ἀπὸ τοὺς ἰδίους του λόγους, ὥστε οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν δακρύων. Τότε ἀφῆκε τὴν φόρμιγγα, ἥτις ἐκυλίσθη εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἐστάθη ἀκίνητος, ὡς εἷς τῶν Νιοβιδῶν, οἵτινες ἐκόσμουν τὴν αὐλὴν τοῦ Παλατίνου. Θύελλα ἐπιδοκιμασιῶν διέκοψε τὴν σιγήν. Μακρόθεν ὅμως ἀπήντα τὸ ἄγριον οὔρλιασμα τοῦ πλήθους. Οὐδεὶς πλέον ἀμφέβαλλεν ὅτι ὁ Καῖσαρ εἶχε διατάξῃ νὰ καῇ ἡ πόλις διὰ νὰ ἴδῃ τὸ θέαμα καὶ νὰ ψάλῃ ὕμνους. Καὶ εἰς τὴν κραυγὴν αὐτὴν ὁ Καῖσαρ ἐστράφη πρὸς τοὺς αὐγουστανοὺς μὲ τὸ θλιβερὸν καὶ μαρτυρικὸν μειδίαμα τοῦ ἀδικουμένου.

—Ἰδέτε, εἶπε, τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον οἱ πολῖται μὲ ἐκτιμοῦν καὶ κρίνουν τὴν ποίησιν.

— Τοὺς ἀχρείους! εἶπεν ὁ Βατίνιος. Διάταξε, αὐθέντα, νὰ τοὺς διώξουν οἱ πραιτωριανοί.

Ὁ Νέρων ἐστράφη πρὸς τὸν Τιγγελῖνον:

— Εἰμπορῶ νὰ ὑπολογίζω εἰς τὴν πίστιν τῶν στρατιωτῶν;

— Ναί, θεῖε.

Ἀλλ᾽ ὁ Πετρώνιος ὕψωσε τοὺς ὤμους:

— Εἰς τὴν πίστιν των ναί, εἰς τὸν ἀριθμόν των ὄχι. Μεῖνε ὅπου εἶσαι, διότι αὐτὸ εἶνε ἀσφαλέστερον. Πρέπει ὅμως πάσῃ θυσίᾳ νὰ καθησυχάσωμεν αὐτὸν τὸν λαόν.

Ὁ Σενέκας ἦτο σύμφωνος καὶ ὁ ὕπατος Λικίνιος. Ἐν τῷ μεταξὺ κάτω ἡ ταραχὴ ηὔξανε. Ὁ λαὸς ὡπλίζετο μὲ λίθους, μὲ ξύλα καὶ κάθε εἶδος σιδηροῦν. Ἀρχηγοί τινες τῶν κοόρτεων ἀνήγγειλαν ὅτι οἱ πραιτωριανοὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ πλήθους ἐδοκίμαζον δυσκολίαν νὰ σταθοῦν εἰς τάξιν μάχης. Μὴ ἔχοντες διαταγὴν νὰ κτυπήσουν δὲν ἐγνώριζον τί νὰ κάμουν.

— Θεοὶ ἀθάνατοι! εἶπεν ὁ Νέρων, τί νύξ! Πυρκαϊὰ ἀφ᾽ ἑνός, ἀχαλίνωτος ὄχλος ἀφ᾽ ἑτέρου!

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ἀναζητῇ λέξεις διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν κίνδυνον. Βλέπων ὅμως γύρω του ὠχρὰς μορφὰς καὶ ἀνησύχους ὀφθαλμοὺς ἐφοβήθη καὶ ὁ ἴδιος.

— Τὸν μανδύαν μου μὲ ἕνα κάλυμμα τῆς κεφαλῆς! διέταξε. Θὰ καταλήξουν λοιπὸν εἰς μάχην αὐτά;

— Αὐθέντα, ἀπεκρίθη ὁ Τιγγελῖνος μὲ φωνὴν ὄχι ἀσφαλῆ, ἔκαμα πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν, ἀλλ᾽ ὁ κίνδυνος μᾶς ἀπειλεῖ . . . Ὁμίλησε πρὸς αὐτούς, αὐθέντα, ὁμίλησε πρὸς τὸν λαόν σου καὶ δὸς ὑποσχέσεις.

—Ὁ Καῖσαρ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν ὄχλον; Ἂς ὁμιλήσῃ ἄλλος ἐξ ὀνόματός μου. Τίς ἀναλαμβάνει;

—Ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ Πετρώνιος ἠρέμως.

—Ὕπαγε, φίλε μου, σὺ εἶσαι ὁ πιστότερος εἰς ὅλας τὰς δυσχερείας . . . Ὕπαγε καὶ μὴ ἔσο φειδωλὸς εἰς ὑποσχέσεις.

Ὁ Πετρώνιος ἔστρεψε πρὸς τὴν ἀκολουθίαν μὲ εἰρωνίαν εἰς τὸ πρόσωπον:

— Οἱ παρόντες γερουσιασταί, εἶπε θὰ μὲ ἀκολουθήσουν . . . Ὅπως καὶ ὁ Πίσσων, ὁ Σενεκίων καὶ ὁ Νέρβας.

Κατέβη βραδέως τὴν κλίμακα τοῦ Ὑδραγωγείου. Ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐκάλεσε ἐδίστασαν ἀλλὰ τὸν ἠκολούθησαν ἐνθαρρυνθέντες ἀπὸ τὴν ἠρεμίαν του.

Ὁ Πετρώνιος ἵππευσε λευκὸν ἵππον καί, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, διηυθύνθη μέσω τῶν πυκνῶν τάξεων τῶν πραιτωριανῶν πρὸς τὸ μαῦρον πλῆθος, τὸ οὐρλιάζον. Ἦτο ἄοπλος, μὴ κρατῶν εἰμὴ τὸ μικρὸν ἐξ ἐλεφαντόδοντος ῥαβδίον, τὸ ὁποῖον ἐκράτει πάντοτε. Ξύλα, δίκελλαι, ξίφη διεσταυροῦντο ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Πετρωνίου, χεῖρες ἀπειλητικαὶ ἐτείνοντο κατ᾽ αὐτοῦ. Ἐκεῖνος ἐξηκολούθει νὰ προχωρῇ ἀτάραχος καὶ ἡ ψυχραιμία του ἐσταμάτα τοὺς κακοποιούς. Ἐπὶ τέλους τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ ἠκολούθησαν φωναί: Ὁ Πετρώνιος! ὁ Πετρώνιος! Καὶ ἐφ᾽ ὅσον διεδίδετο τὸ ὄνομά του μεταξὺ τοῦ πλήθους, αἱ φωναὶ ἐγίνοντο ὀλιγώτερον ζῳώδεις, αἱ μορφαὶ ὀλιγώτερον ἄγριαι. Ὁ Πετρώνιος ὕψωσε τὴν λευκήν του τήβεννον δεικνύων ὅτι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ. Ἀμέσως ἐγένετο σιγὴ καὶ ἐκεῖνος, ὑψούμενος ἐπὶ τοῦ ἵππου του, ὡμίλησε μὲ ἠχηρὰν φωνήν:

— Πολῖται ὅσοι μὲ ἀκούσουν νὰ ἐπαναλάβουν τοὺς λόγους μου εἰς τοὺς γείτονάς των καὶ νὰ φέρεσθε ὅλοι ὡς ἄνθρωποι καὶ ὄχι ὡς θηρία εἰς τὴν κονίστραν.

— Ναί! Ναί!

—Ἀκούσατε! Ἡ Πόλις θὰ ἀνοικοδομηθῇ. Οἱ κῆποι τοῦ Λουκούλλου, τοῦ Μαικίνα, τοῦ Καίσαρος καὶ τῆς Ἀγριππίνας θὰ ἀνοιχθοῦν διὰ σᾶς. Αὔριον θ᾽ ἀρχίσῃ διανομὴ σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου διὰ νὰ δυνηθῆτε ὅλοι νὰ γεμίσετε τὴν κοιλίαν σας μέχρι φάρυγγος. Ἔπειτα ὁ Καῖσαρ θὰ διοργανώσῃ πρὸς χάριν σας ἀγῶνας, ὁμοίους τῶν ὁποίων δὲν εἶδε ποτὲ ὁ κόσμος, θὰ παραθέσῃ συμπόσια καὶ θὰ μοιράσῃ χρήματα· θὰ εἶσθε πλουσιώτεροι παρὰ πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς!

Αἱ κραυγαὶ θυμοῦ ἢ ἐπιδοκιμασίας, συγχιζόμεναι τώρα, κατέληξαν εἰς ἓν ὁμόφωνον:

— Panem et circenses!

Ἐπέβαλε σιγὴν ὁ Πετρώνιος καὶ ἐκραύγασε:

— Σᾶς ὑπόσχομαι ἄρτον καὶ χρήματα.

Ἐπέστρεψε διὰ τῶν τάξεων τῶν πραιτωριανῶν πρὸς τὸ Ὑδραγωγεῖον, ὅπου δὲν ἤλπιζον νὰ τὸν ἐπανίδουν πλέον. Ὁ Νέρων ἔδραμε πρὸς αὐτόν:

— Τί γίνεται ἐκεῖ κάτω; Μάχη;

— Τοὺς ὑπεσχέθην σῖτον, ἔλαιον, ἀγῶνας καὶ ἄνοιγμα τῶν κήπων. Σὲ λατρεύουν πάλιν καὶ οὐρλιάζουν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σου.

— Οἱ Πραιτωριανοὶ ἦσαν ἕτοιμοι, εἶπεν ὁ Τιγγελῖνος καὶ οἱ θορυβοποιοὶ ἂν δὲν τοὺς ἔπειθες θὰ ἐφονεύοντο. Τί κρῖμα, Καῖσαρ, νὰ μὴ ἀφίσῃς νὰ μεταχειρισθῶμεν βίαν.

— Δὲν ἐχάθη τίποτε, εἶπεν ὁ Πετρώνιος ὑψῶν τοὺς ὤμους. Μεταχειρίζεσαι αὔριον βίαν.

—Ὄχι! ὄχι! ἐκραύγασεν ὁ Καῖσαρ. Θὰ ἀνοίξω τοὺς κήπους, θὰ μοιράσω σῖτον. Εὐχαριστῶ, Πετρώνιε· θὰ κάμω ἀγῶνας καὶ θὰ ψάλω δημοσίᾳ αὐτὸν τὸν ὕμνον, τὸν ὁποῖον ἔψαλα ἀπόψε.

Ἔθεσεν ἔπειτα τὴν χεῖρα του εἰς τὸν ὦμον τοῦ Πετρωνίου καὶ τὸν ἠρώτησε:

—Ἔσο εἰλικρινής! Πῶς σοῦ ἐφάνην;

—Ἦσο ἄξιος τοῦ θεάματος, ὅπως καὶ τὸ θέαμα ἄξιον σοῦ.

Καὶ ἔπειτα στρεφόμενος πρὸς τὴν πυρκαϊάν.

—Ἂς τὴν παρατηρήσωμεν ἀκόμη καὶ ἂς ἀποχαιρετήσωμεν τὴν ἀρχαίαν Ρώμην.

V

Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου ἐπανέφερον τὴν ἡσυχίαν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν χριστιανῶν. Ἀφῆκαν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον τὰς κατακόμβας καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰς προσωρινάς των κατοικίας. Ὁ Πέτρος, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Βινίκιον καὶ τὸν Χίλωνα, ἔφυγε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ ὑπόγειον, ἐνῷ πολλοὶ ἤρχοντο ν᾽ ἀσπασθοῦν τὰς χεῖράς του καὶ τὰ κράσπεδα τοῦ ἐνδύματός του.

— Μὴ φοβεῖσαι, εἶπε πρὸς τὸν Βινίκιον. Ἡ καλύβη τοῦ λατομείου εἶνε πολὺ πλησίον. Θὰ εὕρωμεν ἐκεῖ τὴν Λιγύαν μὲ τὸν Λῖνον καὶ τὸν πιστόν της ὑπηρέτην. Ὁ Θεός, ὅστις τὴν προώρισε διὰ σέ, τὴν ἔσωσε.

Καθ᾽ ὁδὸν ὁ Βινίκιος παρεκάλει τὸν Πέτρον:

— Διδάσκαλε, καθάρισέ με μὲ τὸ ὕδωρ τοῦ Βαπτίσματος. Εἶνε ἕτοιμος ἡ καρδία μου καὶ ὅ,τι διατάξῃ ὁ Χριστὸς θὰ τὸ κάμω ἢ ὅ,τι διατάξῃς σύ.

— Ἀγάπα τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφούς σου.

Ἡ καλύβη τοῦ λατομείου ἦτον εἶδος ἄντρου ἐσκαμμένου εἰς τὸν βράχον καὶ κλεισμένου ἐμπρὸς μὲ τοῖχον. Μία φωνὴ ἠκούσθη ὅταν ἐπλησίασεν ὁ Ἀπόστολος καὶ ὁ Βινίκιος:

— Ποῖοι εἶσθε;

— Οἱ δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀπήντησεν ὁ Πέτρος. Εἰρήνη σοι!

Ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθον. Ὁ Λῖνος ἀσθενὴς ἔκειτο ἐπὶ ἀχύρων. Πλησίον τῆς ἑστίας ἐκάθητο ἡ Λιγύα μὲ μικροὺς ἰχθεῖς ἀνὰ χεῖρας προωρισμένους διὰ τὸ δεῖπνον. Τοὺς ἐκαθάριζε καί, βεβαία ὅτι εἶχεν εἰσέλθῃ ὁ Οὔρσος, δὲν ἐκινήθη. Ὁ Βινίκιος ἐπλησίασε καὶ τὴν ἐφώναξε τείνων τοὺς βραχίονας. Ἐκείνη ἠγέρθη ζωηρῶς, ἔκπληκτος καὶ χαίρουσα καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν, ὡσὰν παιδίον τὸ ὁποῖον μετὰ ἡμέρας τρόμου ἐπανευρίσκει τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ νεαροῦ ἀνδρός. Τὴν ἔσφιγξεν ἐκεῖνος εἰς τὸ στῆθός του μὲ θέρμην καὶ ἔπειτα ἐκάλυψε μὲ φιλήματα τὸ μέτωπόν της καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐπὶ τέλους διηγήθη τὴν ἀναχώρησίν του διὰ τὸ Ἄντιον, τὴν τρομακτικὴν ἐπιστροφήν του καὶ πῶς τὴν εἶχεν ἀναζητήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λίνου καὶ πόσον εἶχεν ὑποφέρῃ πρὶν ὁ Ἀπόστολος τὸν καθησυχάσῃ.

— Ἀλλὰ τώρα, ἔλεγε, τώρα ὁπότε σὲ εὗρον δὲν θὰ σὲ ἀφίσω ἐδῶ. Θὰ σὲ σώσω. Θὰ σᾶς σώσω ὅλους. Θέλετε νὰ ἔλθετε μαζύ μου εἰς τὸ Ἄντιον; Ἀπ᾽ ἐκεῖ θὰ φύγωμεν εἰς τὴν Σικελίαν. Αἱ γαῖαι μου εἶνε γαῖαι σας καὶ αἱ οἰκίαι μου οἰκίαι σας. Εἰς τὴν Σικελίαν θὰ ἐπανεύρωμεν τοὺς Αὔλους καὶ θὰ σὲ παραδώσω, ἀγαπητή, εἰς τὴν Πομπωνίαν καὶ θὰ σὲ πάρω ἀπὸ τὰς χεῖράς της. Δὲν εἶνε ἀλήθεια ὅτι δὲν μὲ φοβεῖσαι πλέον;

Ἡ Λιγύα ἤκουε μὲ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ χαρὰν πρόσωπον. Ἡ ἀναχώρησις διὰ τὴν Σικελίαν ἤνοιγεν ἡμέρας εὐτυχίας. Ἂν ὁ Βινίκιος ἐπρότεινε νὰ φύγουν οἱ δύο, πιθανῶς θ᾽ ἀνθίστατο εἰς τὸν πειρασμόν, διότι δὲν ἤθελε νὰ ἀφίσῃ τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸν Λῖνον. Ἀλλ᾽ ὁ Βινίκιος εἶχεν εἴπῃ: «Ἔλθετε μετ᾽ ἐμοῦ. Αἱ γαῖαι μου εἶνε γαῖαι σας καὶ αἱ οἰκίαι μου οἰκίαι σας!» Καὶ ἡ Λιγύα ἔκυψε νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρά του καὶ εἶπε:

— Ἡ ἑστία σου θὰ εἶνε ἑστία μου.

Ἔπειτα ταραγμένη διότι εἶχε προφέρῃ τὴν φράσιν τῶν νυμφευομένων, ἠρυθρίασε καὶ ἔμεινεν ὡς ἀπολιθωθεῖσα. Ὁ Βινίκιος ἔστρεψε πρὸς τὸν Πέτρον.

— Ἡ Ρώμη καίεται κατὰ διαταγὴν τοῦ Καίσαρος, εἶπε. Τίς οἶδε ἂν δὲν διατάξῃ τοὺς στρατιώτας του νὰ σφάξουν τοὺς κατοίκους. Τίς οἶδε ἂν τὴν πυρκαϊὰν δὲν ἐπακολουθήσουν ἄλλαι πληγαί, ἐμφύλιος πόλεμος, πεῖνα, προγραφαί, δολοφονίαι;

[Ἕπεται συνέχεια]

ΠΟΣΟΝ ΚΑΠΝΙΖΟΥΝ

Ρῶσσος
910 γραμ.

Βορ. Ἀμερικανὸς
2110 γραμ.

Αὐστριακὸς
1350 γραμ.

Ὅταν ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶδε τοὺς ἰθαγενεῖς ῥοφῶντας καπνὸν ἀπὸ δέσμην μαύρων φύλλων καὶ ἀποπνέοντας πάλιν αὐτόν. Ἀπὸ τοὺς ἀγρίους λοιπὸν ἡ ἀρχὴ τοῦ καπνοῦ καὶ δὴ τῶν πούρων.

Ὅπως δήποτε, ἀφοῦ ἅπαξ ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Λισσαβῶνι Νικὼ τὸν εἰσήγαγε, τὸ 1560, διὰ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων εἰς τὴν γαλλικὴν αὐλὴν ὁ καπνὸς ἐξηυγενίσθη καὶ δὲν ὑπῆρχε κύριος ἢ κυρία σεβομένη ἑαυτήν, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἐρρόφα ταμβάκον, διότι ὑπ᾽ αὐτὴν τὴν μορφὴν εἰσήχθη μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατικῶν κύκλων ὁ καπνός. Ὁ Νικώ, διὰ νὰ θεραπευθῇ ἡ βασίλισσα ἀπὸ τὰς ἡμικρανίας της, τῆς ἔστειλε ταμβάκον καὶ τὸ φάρμακον ἐθεωρήθη τόσον ἀποτελεσματικόν, ὥστε ὠνομάσθη καὶ «ἅγιον χόρτον!»

Μετὰ ταῦτα ὅμως ἤρχισε σφοδρὸς πόλεμος κατὰ τοῦ ὑπὸ μορφὴν κόνεως καπνοῦ. Οἱ ἱερεῖς, ἐπειδὴ ὅλος ὁ κόσμος ἐρρόφα ταμβάκον καὶ

Ἱσπανὸς 550 γραμ. — Ὀλλανδὸς 3400 γραμ. — Πορτογάλλος 850 γραμ. — Καναδὸς 1050 γραμ.

εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀκόμη καὶ οἱ πταρνισμοὶ ἐτάρασσον τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐξέφερον φιλιππικοὺς καὶ ἀρὰς ἐναντίον τοῦ νεωτερισμοῦ, ἕως ὅτου ὁ Πάπας Οὐρβανὸς Η´ ἀφώρισε τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸ καινὸν αὐτὸ δαιμόνιον.

Ὁ Λουδοβῖκος ΙΓ´ ἀπηγόρευσε τὴν πώλησιν καπνοῦ καὶ ταμβάκου καὶ ὁ Κολμπὲρ τὸν ὑπήγαγεν εἰς τὸ ὑπάρχον ἔτι ἐν Γαλλίᾳ μονοπώλιον.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰσήγαγε τὸν καπνὸν ὁ Οὐάλτερ Ραλέϊγ. Χαριτωμένον μάλιστα διηγοῦνται ἐπεισόδιον.

Οὗτος ἐκάπνιζε κλειόμενος εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅταν ὁ ὑπηρέτης του φέρων εἰς αὐτὸν ζῦθον, εἰσῆλθεν αἰφνηδίως βλέπων δὲ καπνοὺς ἐξερχομένους τοῦ στόματος τοῦ κυρίου του, ἐνόμισεν ὅτι ἐπυρπολοῦντο τὰ ἐντόσθιά του καὶ κατέβρεξε τὸν Ραλέϊγ κραυγάζων: Πυρκαϊά! Πυρκαϊά! Ἔκτοτε ὁ καπνὸς διεδόθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς μάτην ὁ Βασιλεὺς Ἰάκωβος Α´ ἔγραψε τὸν «Μισόκαπνον» καὶ ἐξέδωκεν ἀπαγορευτικὰ διατάγματα κατὰ τοῦ καπνοῦ. Ὅλοι ἐκάπνιζον, γυναῖκες καὶ ἄνδρες παρὰ τοὺς χαρακτηρισμοὺς τοῦ βασιλέως ὅτι: «Τὸ ἐλάττωμα τοῦ καπνίζειν εἶνε ἄχαρι καὶ βδελυρόν! Τὸ καπνίζειν εἶνε ἀηδὲς εἰς τὴν ὅρασιν, μισητὸν εἰς τὴν ὄσφρησιν, ἐπιβλαβὲς εἰς τὸ στῆθος, ἐπικίνδυνον εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ διαχύνει περὶ τοὺς καπνίζοντας δυσωδεστάτην ἀποφορὰν ὡς νὰ ἐξήρχετο ἀπὸ τὰ σπήλαια τῆς κολάσεως».

«Εὐεργέτης τῆς Πατρίδος» ἐκηρύχθη εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ εἰσαγαγὼν ἐκεῖ τὸν καπνὸν καρδινάλιος Σαντακρότσε, ἔπειτα ὅμως καὶ ἐκεῖ ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος.

Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐλήφθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μέτρα κατὰ τῶν καπνιζόντων, τῷ 1661 δὲ συνεστήθη ἰδιαίτερον δικαστήριον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Δικαστήριον τοῦ Καπνοῦ» ἐπιβάλλον σκληροτάτας ποινάς. Προσετέθη μάλιστα εἰς τὰς δέκα ἐντολὰς καὶ ἑνδεκάτη: «Μὴ καπνίσῃς».

Οἱ Τσάροι εἰς τὴν Ρωσσίαν ἀπηγόρευον τὸ κάπνισμα ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἢ τοὐλάχιστον ἀποτομῆς τῆς ῥινός. Οἱ Σάχαι ἐξέδωκαν προκήρυξιν καθ᾽ ἣν, ἂν ἐπί τινος στρατιώτου ἀνεκαλύπτετο καπνός, ἐκαίετο ἐπὶ τῆς αὐτῆς πυρᾶς στρατιώτης καπνὸς καὶ πίππα.

Τώρα τὰ μόνα περιοριστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ καπνοῦ εἶνε ἡ φορολογία του.

Οἱ ἰατροὶ εἶνε οἱ δριμύτεροι πολέμιοι τοῦ καπνοῦ. Μᾶς βεβαιοῦν ὅτι ὀκτὼ σταγόνες νικοτίνης φονεύουν ἐντὸς τεσσάρων λεπτῶν ἕνα ἵππον καὶ κρούουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τὸν εἰσάγοντα διαρκῶς καὶ βραδέως τὸ δηλητήριον εἰς τὸν ὀργανισμόν του καπνιστήν.

Γερμανὸς 1485 γραμ. — Ἄγγλος 680 γραμ. — Ἰταλὸς 635 γραμ. — Βέλγος 1552 γραμ.

Συνθηκολογοῦν ὅμως καὶ αὐτοὶ ὅπως ἐσυνθηκολόγησε καὶ ἡ νομοθεσία.

Τὴν χρῆσιν τοῦ καπνοῦ τὴν μετρίαν δὲν τὴν εὑρίσκουν τόσον καταστρεπτικήν, ἀναγνωρίζουν δὲ ὅτι τὸ κάπνισμα ἀνακουφίζει τὸν ὁπωσδήποτε ἐργαζόμενον καὶ τὸν ἀνιῶντα.

Ἡ κατάχρησις ὅμως βλάπτει. Κινεῖ ἄφθονον τὸν σίελον, ξηραίνει τὴν γλῶσσαν, ἀλλοιώνει τὴν φωνὴν καὶ προξενεῖ φαρυγγίτιδας, ἀμβλύνει τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν γεῦσιν, φέρει διαταραχὰς τῆς ὁράσεως καὶ πολλάκις νευρικὰς ἀνωμαλίας.

Ἀλλ᾽ ἔγινε πλέον παγκόσμιον πάθος ὁ καπνὸς καὶ ἂς γράφῃ ὁ Γκαῖτε ὅτι «Μεγαλοφυΐα καὶ πίππα δὲν συμβιβάζονται». Τελευταίως πάλιν ἡ νομοθεσία θέλει νὰ ἐπέμβῃ κατ᾽ αὐτοῦ, ψηφισθέντων διαφόρων νόμων κατὰ τοῦ καπνίσματος τῶν παίδων ἰδίως.

Νορβηγὸς 1135 γραμ. — Δανὸς 1125 γραμ. — Αὐστραλὸς 1400 γραμ. — Σουηδὸς 940 γραμ. — Ἑλβετὸς 610 γραμ.

Τὰ εἰκονίδιά μας δεικνύουν τὴν κατανάλωσιν τοῦ καπνοῦ παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς. Ἡ πίπα ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ ὅλον σῶμα καὶ οἱ κάτωθι ἑκάστου εἰκονιδίου ἀριθμοὶ δεικνύουν τὴν ἀναλογίαν τοῦ καπνίσματος εἰς τὰ διάφορα μέρη.

[Μία Ἀτθίς, ἡ δεσποινὶς Ἀθηνᾶ Ρουσσάκη, τὴν ὁποίαν τοσάκις ἠκούσαμεν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πειραιεῖς εἰς τὰς αἰθούσας τῆς «Μουσικῆς Ἑταιρίας», «Ἑλληνισμοῦ», «Ἐμπορικῆς Λέσχης» κ.τ.λ. εὑρίσκεται τώρα, κυρία Γερμανοῦ πλέον, ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ Χαρτούμ.

Ἡ κυρία Γερμανοῦ ἐκδώσασα κατὰ τὸ 1903 τόμον ποιημάτων καὶ διηγημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Μοσχολούλουδα» καὶ ἐκδίδουσα νέον τόμον, τοὺς «Ὑακίνθους» ἀπέστειλεν εἰς τὴν «Εἰκονογραφημένην» τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον ἔργον καὶ ἓν ποίημα νοσταλγικὸν διὰ τὸν γαλανόν μας οὐρανόν, δημοσιευθησόμενον προσεχῶς].

Η ΛΕΥΤΕΡΙΑ

ΣΤΟΥΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΙ ΠΕΣΟΝΤΑΣ

Γοργόφτερη, ἀνάλαφρη πετᾶ καὶ χαμογέλοια γυρω της σκορπίζει, στὸν ἄυλο τὸν κόσμο καὶ τὴ σφαῖρα ποῦ γυρνᾶ.

Ἀσύλληπτη, σὰν ὄνειρο παρθενικό, σὰν μῦρο ζωογόνο, ποῦ ἀπ᾽ τὴ δροσιά της καὶ τὰ κάλλη της τὰ αἰθέρια μύριες ψυχὲς ξελαχταροῦν νὰ ἀναστηθοῦνε.

Τὰ περισσὰ κιάτιμητα πετράδια ποῦ κοσμοῦνε τὶς ἀραχνοϋφασμένες φτεροῦγες της, λαμποκοποῦν κιάστράφτουνε στὴν ἀντανάκλασι τοῦ ἥλιου.

Καὶ τὰ λυμένα της ξανθὰ καὶ πληθερὰ μαλλιά, χρυσίζουνε στὶς πλάτες τὶς λευκώλενες, καὶ τὸ δροσολουσμένο τ᾽ ἀγεράκι τὸ τρελλό, χαϊδεύει παιχνιδιάρικα τὴ μαγικὴ μορφή της, ποῦ λάμπει σὰν φωτοστέφανη ἀχτῖνα.

Νεράϊδα ἀτίμητη, πανώρηα κόρη, στὸ διάβα σου τὰ ζηλεμμένα παλληκάρια ποῦ ἡ δοξασμένη μάννα μας, ᾽μέρα μὲ τὴν ἡμέρα σοῦ χαρίζει, τὰ τιμημένα στήθη των προτείνουνε καὶ ἀπ᾽ αὐτὰ ἐπάνω νὰ διαβῇς ποθοῦνε.

Στὰ στήθη αὐτὰ μέσα καὶ ὑπὸ τὰ στέρνα ἐκεῖνα τὰ χαλύβδινα, καρδιὲς γιγάντινες κτυποῦν σφοδρά, γιὰ τὴν ἀγάπη σου, γιὰ τὸ γλυκό σου καὶ αἰθέριο ἐκεῖνο ὄνομα.

Τὸ αἷμά των κοχλάζει ἀπὸ τρισάγιο πόθο, ἀπὸ οὐράνιο ὄνειρο, καὶ νὰ σὲ ἰδοῦν ἐλπίζουνε μιὰ μέρα μὲ τὰ ὁλόχρυσα καὶ πλουμιστὰ φτερά σου, τρισένδοξη γλυκειὰ παρθένα νὰ κρύψῃς, νὰ σκεπάσῃς, καὶ τὴ μικρότερη γωνία τῆς ὑποδουλωμένης μας Πατρίδος.

Καὶ μ᾽ ἕνα ἀτέλειωτο, ἀνάλαφρο φτερούγιασμα νὰ βρεθῇς πλάϊ μὲ πλάϊ μὲ τὴ βασανισμένη μάννα, καὶ νὰ ἀποδώσῃς τὰ ἀπὸ τόσα χρόνια τόρα ἀπορφανισμένα καὶ δύστυχα παιδιά της.

Γύρισε ἰδὲς πόσες ψυχές, γιὰ σέ, γιὰ τὴν Ἰδέα ἐκείνη τὴν τρισάγια, τὴν Ἐθνικὴ Ἰδέα ἔπεσαν, καὶ κάθε ἡμέρα πέφτουν, γιὰ νὰ δώσουν χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἀλυτρώτους ἀδελφούς μας, οἱ ὁποῖοι στενάζουν ἐκεῖ κάτω ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τοῦ Τυράννου.

Ἀκόμη τὸ τιμημένο αἷμα τῶν παλληκαριῶν μας Μελᾶ, Φούφα, Γέρμα, Ἄγρα - Τέλλου, Ἀρκούδα, Νικοτσάρα καὶ τόσων ἄλλων, ἀκόμη λέγω ἀχνίζει νωπότατον, ζητοῦν ἐκδίκησιν, καὶ πρὸ παντὸς ἐσένα νὰ προβάλλῃς μὲ ἀπόφασι, καὶ νὰ ἐξεγείρῃς τὸ φρόνημα ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ εὑρισκομένου εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς Οἰκουμένης, καὶ νὰ διαλαλήσῃς τὸ σάλπισμα ἐκεῖνο τοῦ ὀνόματός σου, μὲ τὸ ὁποῖον στὰ Εἰκοσιένα ἐθέριζες τὶς καρδιὲς τῶν ἀθανάτων προγόνων μας.

Ἐν Χαρτοὺμ (Σουδὰν)

ΑΘΗΝΑ ΡΟΥΣΣΑΚΗ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

Ὑπάρχουν παραλείψεις, αἱ ὁποῖαι ἰσοδυναμοῦν μὲ ὕβρεις καὶ ὑπάρχουν ἰδέαι αἱ ὁποῖαι ἐκηρύχθησαν ἀπὸ τὴν γενικὴν συνείδησιν ἀνύβριστοι.

Τοιαύτη παράλειψις, κατὰ ἰδέας, τὴν ὁποίαν τὸ Ἔθνος θέλει σεβαστὴν ἀπὸ κάθε ἔνα, διεπράχθη ὑπὸ τῆς Ζαππείου Ἐπιτροπῆς προκειμένου περὶ τῆς μνήμης τοῦ Παύλου Μελᾶ.

Ἀπεφασίσθη νὰ στηθῇ ἡ προτομή του εἰς τὸ Ζάππειον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε μὲν τοῦτο, ἐπιφυλάξασα ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ὁρίσῃ τὸν τόπον, παραλείπει ἕως τώρα νὰ τὸ κάμῃ.

Αὐτὴ ἡ ἀνευλάβεια ἡ ὁποία ἀπετολμήθη ἀπὸ τοὺς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξεγείρει κάθε ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ ἀποκαλύπτει ἄλλην μίαν φορὰν τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ἀδιαφορίαν ἀπέναντι τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν, ἥτις πάντοτε προσκάλεσε τὴν ἀηδίαν καὶ ἤτις ἐδημιούργησε μίαν τάξιν ἀξιοθρήνητον ἐν τῷ τόπῳ, τάξιν μολυσματικήν, ἀξίαν ἀναθέματος ἐθνικοῦ.

⁂

Η ΕΛΛ. ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

Τώρα μὲ τὸ ἑλληνικὸν ἐν Μακεδονίᾳ κήρυγμα τοῦ Παναγιώτου ἐπίκαιρον εἶνε νὰ μάθωμεν παλαιὸν δεῖγμα τῆς ὑπάρξεως ἑλληνικῆς συνειδήσεως εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ἀπὸ τὸ 1788. Οἱ Μακεδόνες ἀποκαθιστάμενοι ἀρχαιότερον ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἀπήλαυον προστασίας καὶ πολιτικῶν δικαωμάτων καὶ ἀτελιῶν ἀκόμη. Ἐν τούτοις τὴν Μακεδονίαν δὲν τὴν ἐλησμόνουν ποτέ. Κατὰ τὸν Αὐστροτουρκικὸν πόλεμον ἠνδραγάθησεν Ἕλλην τις ἐκ Κοζάνης καὶ ἡ γενναιότης του τοσοῦτον ἐνεθουσίασε τὸν στρατηγὸν Λάουδων, ὥστε ἐπρότεινε νὰ ἀμειφθῇ ὁ Ἕλλην διὰ τιμαρίου καὶ τίτλου εὐγενείας. Ὁ Ἕλλην ὅμως ἐν τῇ ἀφελείᾳ του ἐζήτησε νὰ τῷ δοθῇ ὡς τιμάριον ἡ πατρίς του Κοζάνη καὶ ὁ τίτλος von Cozani. Εἰς μάτην τῷ παρέστησαν ὅτι αὐτὸ ἦτον ἀδύνατον διότι ἡ Κοζάνη ἦτο τουρκικὴ καὶ εἰς μάτην τῷ προσέφερον παραδουνάβειον κωμόπολιν ὡς τιμάριον καὶ τίτλον ὁμώνυμον. Ὁ Ἕλλην ἦτο ἀμετάπειστος καὶ ὡς ἰδιαιτέραν χάριν ἐζήτησε νὰ φέρῃ μόνον τὸν τίτλον von Cozani, ὅπερ καὶ ἔγινεν.

⁂

Ο ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ ΕΝ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙΣ

Τ' ἅγ Νικολοράβαρα κάνει νερὰ καὶ χιόνια.

Δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγ. Βαρβάρας (4 Δεκεμβρίου) μέχρι τῆς τοῦ Ἁγ. Νικολάου (6 Δεκεμβρίου).

Τ' ἅγ Νικολοράβαρα οἱ τοῖχοι 'δρώνουν
Μὰ στὰ Φωτοκάλαντρα ἀποξυλώνουν.

Φωτοκάλαντρα εἶνε αἱ δώδεκα ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων.

*

Χειμωνιάτικη Γέννα, καλοκαιρινὴ χαρά.

Δηλαδὴ ὅταν κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἐπικρατεῖ ψῦχος πολύ, τὸ θέρος θὰ εἶνε εὐάρεστον.

Τὸ ἔτος κατ' ἄλλην παροιμίαν:

Χριστούγεννα χριστόχιονα, Φῶτα φωτεινά, Ἀποκρηαὶς ἀποκλεισταίς, Λαμπρὴ καλοβρεγμένη, εἶνε καλὸς ὁ χρόνος.

Ο ΝΕΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΙΕΡΑΡΧΑΣ

Διακρίνεται μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Κλήρου μας, ὁ νέος ἐπίσκοπος Δημητριάδος κ. Γερμανὸς Μαυρομμάτης. Διεκρίθη δὲ πάντοτε ἀφ' ἧς περιεβλήθη τὸ σχῆμα ὅπου ὑπηρέτησεν.

Εἶναι ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἱεράρχας μας, μόλις τριακοντατής. Ἐκ Ψαρῶν ἕλκων τὴν καταγωγήν, ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ νεώτατος προσελήφθη ὡς Γραμματεὺς τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας ὅπου εἵλκυσε μὲ τοῦ ἤθους του τὸ σεμνόν, μὲ τοῦ λόγου του τὴν εὐφράδειαν καὶ μὲ τῆς μορφώσεώς του τὴν ἀρτιότητα, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν ἐκεῖ.

Ἔπειτα ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ μετὰ τινα χρόνον ἀφοῦ διετέλεσεν Ἱεροκῆρυξ Βόλου, Καρδίτσης καὶ Ἠλείας διωρίσθη Γραμματεὺς παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὑπεδείχθη ἡ ὑποψηφιότης του δι' ἐπισκοπικὸν θρόνον.

Μὲ τὰς τελευταίας συμπληρώσεις τῶν χηρευουσῶν ἐπισκοπικῶν ἑδρῶν ὁ διακεκριμένος κληρικὸς προεγειρίσθη τὴν 10 Αὐγούστου 1907 εἰς Ἐπίσκοπον καὶ τοῦ ἐδόθη μία τῶν καλυτέρων ἐπισκοπῶν, ἡ τῆς Δημητριάδος, ἥτις μέχρις ἐσχάτων ἀκόμη ἦτο ἀπὸ Τουρκοκρατίας Μητρόπολις. Καὶ μόλις μετέβη εἰς Βόλον κατέκτησεν ἀμέσως τὴν ἀγάπην τοῦ ποιμνίου του ἀμέριστον.

Ἡ «Εἰκονογραφημένη» δημοσιεύουσα τὴν εἰκόνα συμπολίτου της, ἀνελθόντος εἰς τὸ ὕψιστον ἱερατικὸν ἀξίωμα διὰ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ἀρετῶν του, σημειοῦται ἰδιαιτέρως καὶ αἰσθάνεται χαρὰν ἄμετρον.

⁂

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Ἡ συνοικία Ἁγίου Παντελεήμονος ἐδημιούργησε δυνατὸν προστάτην τῆς προόδου της μὲ τὴν ἵδρυσιν τοῦ «Ἐνοριακοῦ Συνδέσμου Ἁγίου Παντελεήμονος».

Ὁ σκοπὸς τοῦ Συνδέσμου, ἡ ἀνάπτυξις δηλαδὴ τῆς συνοικίας καὶ τῶν κατοίκων της ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, σκοπὸς συντάσσων, ὡς πάλαι ποτέ, δυνάμεις ὑπὲρ αὐτοπροστασίας ἑνὸς συνόλου τὸν κατέστησεν ἄξιον τῆς ἐπιτίμου Προεδρείας καὶ τοῦ ἀμέσου ἐνδιαφέροντος τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου. Ἡ Εἰκονογραφημένη τὰ κάλλιστα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἀπ' αὐτὸν προσδοκᾷ, ἐλπίζει καὶ εὔχεται μαζῇ μὲ πρόοδους.

⁂

Ο ΠΑΤΕΡΝΟΣΤΡΟ ΕΙΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀπὸ τὸ ταξείδιον τοῦ Ἰταλοῦ συναδέλφου καὶ συνεργάτου μας κ. Λάλια Πατερνόστρο ἡ εἰκών. Ὁ κ. Πατερνόστρο τὸν γνωστὸν φιλελληνισμὸν του τὸν διατρανοῖ, ὡς ἐγράψαμεν, μὲ νέον βιβλίον τὴν «Μακεδονίαν». Πρὸς συγγραφὴν τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὁ κ. Πατερνόστρο ἐταξείδευσεν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἡ εἰκὼν μας παριστᾷ αὐτὸν ἀποχαιρετιζόμενον εὐγνωμόνως ἀπὸ τὴν μαθητικὴν νεολαίαν τοῦ Μοναστηρίου.

Σκηναὶ ὡς αὐτή, σκηναὶ ἐνθουσιασμοῦ εὐγενοῦς μερίδος τοῦ ἀλυτρώτου Ἔθνους πρὸς φίλον αὐτοῦ θερμόν, ἀξίζουν νὰ διαιωνίζωνται.

Δεικνύουν ὅλην τὴν εὐγένειαν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, ὅλον τὸ βάθος τῆς ἑλληνικότητος, αἰσθανομένης καὶ ὅταν κρίνεται εἰς παιδικὰ στήθη ποῖοι εἶνε οἱ φίλοι τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τί ὀφείλεται εἰς αὐτούς.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΕΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΕΣ ΤΟΝ ΙΤΑΛΟΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΑ ΠΑΤΕΡΝΟΣΤΡΟ

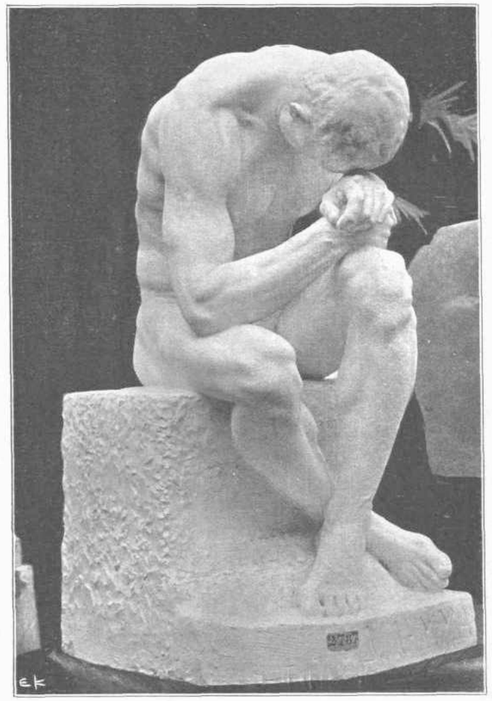

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙΝΟΝ SALON — ΤΟ ΔΙΔΗΜΜΑ — Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

Εἰς τὸ τελευταῖον Παρισινὸν Salon ἐν ἀπὸ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα εἵλκυσαν αὐθὶς ἐξ ἀρχῆς τὴν προσοχὴν τῶν ἐπισκεπτῶν ἦτο τὸ ἔργον τοῦ ἐν Παρισίοις ὑποτρόφου τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως γλύπτου κ. Κ. Δημητριάδου ἕνα ἔργον ἁπλόν, εἰλικρινὲς καὶ ἰσχυρόν ἀληθ. ὡραῖον. Ἔργον κατ' ἐξοχὴν γλυπτικόν στηριζόμενον εἰς τοὺς αἰωνίους τεχνικοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους ἐθέσπισεν ἡ ἀρχαία γλυπτική. Ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς γλύπτας ἐνόησαν καὶ ἐνεβάθυναν εἰς τὴν ἀρχαίαν τέχνην, τὴν μόνην ἡ ὁποία ἔθεσε κανόνας αἰωνίους καὶ ἀκλονήτους.

Τὸ ἔργον τοῦ Δημητριάδου δὲν ἀποτείνεται εἰς τοὺς κακομαθημένους ἀπὸ τὴν σημερινὴν γλυπτικὴν παραγωγήν, ἡ ὁποία σύρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ ἐφημέρους τεχνοτροπίας καὶ ἀπαιτήσεις αἰσθητικῆς ἀμφιβόλου καὶ ἐπιζητούσης νὰ ὀφαρπάσῃ τὸν ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμόν. Ἐὰν ἤθελεν ὁ Δημητριάδης εὐκόλως θὰ κατέκτα τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολλῶν. Κατέχει ἀπὸ μελέτης μεγάλης τὴν τελείαν ἐκτέλεσιν καὶ ἀπὸ φύσεως ἀδρότητα περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἰδεῶν του, ὥστε δὲν θὰ εὕρισκε δυσκολίαν νὰ εὕρῃ πολυπληθεῖς θαυμαστάς. Δείγμα τῶν ἀρετῶν του αὐτῶν ἦτο ὡραία ἀνάγλυφος κεφαλὴ κόρης ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ εὗρε θέσιν εἰς τὸ ἴδιον Salon. Ἀλλὰ ὁ Δημητριάδης θέλει τὴν Τέχνην διὰ τὴν Τέχνην καὶ τὸ Δίλημμά του δὲν προξενεῖ μόνον ἐντύπωσιν μὲ τὰς γενικάς του γραμμάς, ἰσχυρὰς καὶ ὡραίας οὔτε μὲ τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας τὰς ὁποίας προσεκτικὴ καὶ σύντονος μελέτη τῆς Φύσεως τοῦ ἐπιτρέπει νὰ πραγματοποιῇ.

Προξενεῖ ἐντύπωσιν μὲ τὴν ζωήν, ἡ ὁποία πάλλεται εἰς τὸ ἄψυχον μάρμαρον καὶ μὲ τὸ σῶμα ἐκεῖνο τὸ ἀνατομικῶς πιστόν, ἀλλὰ ὄχι καὶ δουλικῶς ἀπομιμονομένον, μὲ τὸ σῶμα ὑποτεταγμένον εἰς τὸ πνεῦμα καὶ ἐργαζόμενον πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ Διλήμματος.

Ἡ ἐπίσημος κριτικὴ παρῆλθε πρὸ τοῦ ἔργου τοῦ Δημητριάδου νομίζουσα ὅτι εὑρίσκεται πρὸ μιᾶς ἀπομιμήσεως τοῦ Ροντέν, πάντες ὅμως ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸν μεγάλον διδάσκαλον βλέπουν τὸν ἀναμορφωτὴν τῆς γλυπτικῆς καὶ ἰδίως ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὴν χειραφεσίαν τῆς Τέχνης ἀπὸ τὰ δεσμά, μὲ τὰ ὁποῖα τὴν ἔδεσαν ἐπιδέξιοι μετριότητες, ἐχαιρέτησαν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Δημητριάδου ἕνα νέον ἀναστάτην, ἕνα, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε δρόμον, ποῦ τρομάζουν πολλοὶ νὰ πάρουν· δρόμον πλατὺν καὶ μεγάλον.

Ὁ Δημητριάδης ἂν ἐπιμείνῃ θὰ νικήσῃ.

ΣΤ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

⁂

ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ;

Ὁ κ. Ἄρθουρ Ζάκσων Ἀμερικανὸς ἰδιότροπος, ἔλυσε τὸ ζήτημα, ἂν εἰμπορῇ κανεὶς νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὰ χρήματα.

Τὸν κατηγόρουν ὡς φιλάργυρον μὴ δαπανῶντα πολλὰ χρήματα διὰ νὰ διασκεδάσῃ, ἐνῷ ἄλλοι συμπολῖται του ἐδαπάνων χιλιάδας δολλαρίων διὰ μίαν ἐσπερίδα των.

Προσεκάλεσε λοιπὸν καὶ αὐτὸς μίαν φορὰν εἰς ἑσπερίδα τοὺς γνωστούς του, διακηρύξας ὅτι εἶχε διαθέσῃ 125,000 δολλάρια πρὸς διασκέδασίν των.

Ὅταν ἦλθον οἱ προσκεκλημένοι, ὁ κ. Ζάκσων φιλομειδέστατος τοὺς εἶπε:

— Ἐπειδὴ νομίζετε ὅτι εἶνε ἀδύνατος ἡ διασκέδασις ἂν δὲν δαπανηθοῦν πολλὰ χρήματα, σᾶς παρακαλῶ νὰ διασκεδάσετε, κυρίαι καὶ κύριοι.

Ἔλαβε λοιπὸν 125,000 χάρτινα δολλάρια καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὴν σόμπαν.

Ἔπειτα εἶπεν εἰς τοὺς κεκλημένους του:

— Κυρίαι καὶ κύριοι, καλὴν νύκτα. Ἐτελείωσεν ἡ διασκέδασις.

⁂

ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ

Ἀπέθανε πάμπτωχος ὁ Ἐδ. Βίλκινσων καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ὑπομιμνήσκουν τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ πατρός του, ἐφευρέτου τοῦ σιδηροῦ πλοίου, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἐφεύρεσίν του.

Ἀνῆκεν οὗτος εἰς ἐργατικὴν οἰκογένειαν καὶ ἦτο παιδεύσεως στοιχειωδεστάτης. Τὴν ἔλλειψίν του ὅμως ταύτην ἀνεπλήρωσε διὰ τῆς νοημοσύνης του καὶ τῆς εἰς τὴν ἐργασίαν ἀφοσιώσεώς του. Ἦτο συνεταῖρος τοῦ πατρός του καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς ἐργοστάσιον κατασκευῆς σιδήρων διὰ σιδέρωμα.

Διὰ νὰ μεταφέρῃ ἴσως τὸ ἐργοστάσιον εὐκολώτερα τὰς πρώτας ὕλας, κατεσκεύασε μικρὰν διώρυγα καὶ ἔπειτα μικρὸν σιδηροῦν πλοῖον πρὸς κατάπλεξιν τῶν μανθανόντων τὸ πρᾶγμα. Εἷς σιδηρουργὸς συμπολίτης τοῦ Βίλκινσων, πληροφορηθεὶς τὸ πρᾶγμα, ἔρριψε πέταλον ἵππου εἰς ἕνα κάδον ὕδατος, λέγων εἰρωνικῶς: Καὶ αὐτὸ θὰ ἀρμενίσῃ! Τὸ πέταλον δὲν ἀρμένισε, ἀρμένισαν ὅμως καὶ ἀρμενίζουν σιδηρᾶ πλοῖα.

⁂

ΟΙ ΚΛΕΠΤΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

«Ἕνας ὡραῖος κόσμος» ἐπιγράφεται βιβλίον ἐκδοθὲν ἐν Παρισίοις ἀπὸ πρώην ἀστυνομικόν.

Ἀπ' αὐτὸ ἂς μάθωμεν τὰ τῶν κλεπτῶν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων:

«Τὰ μεγάλα καταστήματα τοῦ συρμοῦ, περίπου τριάκοντα τὸν ἀριθμόν, εἶνε πάντοτε καὶ ἀγαπητὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα διατρίβουν οἱ κλέπται. Καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι διὰ νὰ ἀγοράσουν κᾶτι καὶ οἱ ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς ἐρχόμενοι διαπράττουν πλείστας κλοπὰς τὴν ἡμέραν.

»Γυναῖκες, ἄεργοι, πλάνητες, ἄρασται κτλ. εἰσρέουν κατὰ σμῆνη καὶ μάλιστα κατὰ τὰς μηνιαίας ἐκθέσεις τῶν καταστημάτων τούτων, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τούτου εἶνε σπουδαῖοι τόποι διὰ τὴν ἀστυνομίαν.

»Κάθε γυνὴ εἰσερχομένη εἰς ἓν τῶν καταστημάτων τούτων ἐκτίθεται πάραυτα εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς τῆς ματαιοδοξίας· τὰ πάντα εἶνε τόσῳ λαμπρὰ καὶ ὡραῖα, τοῦ τελευταίου συρμοῦ καὶ εὔκολα νὰ κλαπῶσι. Κατὰ τὰς στατιστικὰς τῶν πέντε τελευταίων ἐτῶν γίνονται καθ' ἑκάστην, προκειμένου περὶ τριάκοντα καταστημάτων, ἑκατὸν πεντήκοντα κλοπαί, ὥστε πέντε ἀναλογοῦν εἰς ἑκατὸν κατάστημα.

»Ἐκ πείρας γνωρίζει ἡ ἀστυνομία ὅτι οἱ κληρῆρες καὶ οἱ ἐπόπται της, οἱ ὡρισμένοι πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν κλεπτῶν δὲν δύνανται νὰ συλλάβουν οὔτε τὸ τέταρτον τῶν κλεπτῶν καὶ κλεπτριῶν τῶν ἐν τοῖς καταστήμασι τούτοις ἀσκούντων τὸ ἐπάγγελμά των.

»Διὰ νὰ μὴ πλανηθοῦν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, ποτὲ δὲν συλλαμβάνουν πρόσωπον, εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν δευτέραν κλοπήν, διότι ἐκ πείρας γνωρίζουν ὅτι οἱ κλέπται τῶν ἐμπορικῶν ποτὲ δὲν περιορίζονται εἰς μίαν κλοπήν κατὰ τὴν αὐτὴν εὐκαιρίαν.

»Οἱ κληρῆρες ἵστανται ἔξωθεν τῶν καταστημάτων, οἱ δὲ ἐντὸς ἐπόπται εἶνε συνταξιοῦχοι κληρῆρες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν καταστηματαρχῶν.

»Ἡ ἀστυνομία καταδιώκει δικαστικῶς μόνον τοὺς συστηματικοὺς κλέπτας καὶ κλεπτρίας τῶν ἐμπορικῶν. Σπανίως καταδιώκονται αἱ ἐπὶ εὐκαιρίᾳ κλέπτριαι. Εἶνε δὲ ὄντως ἀπίστευτον πόσον μέγας εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν κλεπτόντων καὶ κλεπτουσῶν. Ἑκατὸν χιλιάδες κλέπται διὰ τὸ διαμέρισμα τοῦ Σηκουάνα εἶνε ἀριθμὸς ἐλάχιστος».

⁂

ΜΙΑ ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

Ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τετράποδον — ὁ σκύλλος π. χ. — ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν λείπει παρὰ ἡ φωνή, διὰ νὰ εἶνε εὐάρεστος σύντροφος. Ὑπάρχει δὲ καὶ δίποδον ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν λείπει παρὰ ἡ σιωπή διὰ νὰ εἶνε ὑποφερτὸς σύντροφος.

ΑΘΗΝΑ ΡΟΥΣΑΚΗ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ Ν. ΖΗΝΩΝΟΣ

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ ΖΗΝΩΝΟΣ

Μία ἀπό τάς εὐγενεστέρας γυναικείας μορφάς τῆς Κύπρου ἐξέλιπεν, ἡ Κασσάνδρα, σύζυγος τοῦ κ. Ν. Ζήνωνος, πρώην προξενικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ Κασσάνδρα Ζήνωνος, ἐμφορουμένη ἀπό τά φιλαλληλικώτερα τῶν αἰσθημάτων, ἀνεδείχθη ἐν τῇ ἐν Λεμησσῷ τῆς Κύπρου γυναικείᾳ δράσει, ἱδρύσασα τόν Σύλλογον «Φιλόπτωχος Ἀλεξάνδρα» καὶ προεδρεύουσα αὐτοῦ.

Καταλείπει τέκνα καλῶς ἀπεκατεστημένα, λάτρεις τώρα πλέον τῆς μνήμης της ἀτυχῶς, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τόν συμπαθῆ φίλον μας, κ. Ἀρ. Ζήνωνα, δικηγόρον καὶ διευθυντήν τοῦ ἐνταῦθα Φροντιστηρίου. Τήν ὀδύνην του συμμερίζεται ἡ «Εἰκονογραφημένη».

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΣΚΟΚΟΥ

Μὲ πληθὺν εἰκόνων καὶ ποικιλίαν ὕλης ὀφειλομένης εἰς τούς μᾶλλον διακεκριμμένους λογίους τοῦ ἔσω καὶ ἔξω Ἑλληνισμοῦ ἐξεδόθη τό ἐφετεινόν Ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου πλούσιον καὶ σπαρταριστόν ὡς πάντοτε. Διά τό Ἡμερολόγιον Σκόκου δέν χρειάζονται συστάσεις ἀφοῦ ἡ πολυετής ἔκδοσίς του τό κατέστησε πανελληνίως γνωστόν. Εἰς τάς τετροκοσίας σελίδας του ἐξελίσσεται ὅλη ἡ ζωή τοῦ Ἔθνους, παρελαύνει ὅλη του ἡ δύναμις ἡ φιλολογική, ἀποκαλύπτονται νέα τάλαντα καὶ φανερώνονται ὅλα τά σημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς δράσεως ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου.

Ἕνα πεδίον πανελληνίου συναντήσεως εἶνε τό Ἡμερολόγιον τοῦ Σκόκου τό ἐφετεινόν, ὅπως ὑπάρχει τοιοῦτον ἀπό εἴκοσι δύο ἐτῶν τώρα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀνάγλυφα Δ. Ι. Καλογεροπούλου.— Νέος εὔμορφος τόμος, κομψογραμμένος, ὅπως ὅλα τά ἔργα τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου. Τέσσαρα μέρη: Εἰκόνες, Διηγήματα, Χριστούγεννα, Τί σκέπτομαι. Πωλεῖται εἰς τά βιβλιοπωλεῖα Ἑστίας, Ἐλευθερουδάκη, Σαλιβέρου, Μπέκ καὶ παρά τῷ συγγραφεῖ, ὁδός Χαριλάου Τρικούπη 22α — Ἀθῆναι.

ΕΙΣ ΤΟ ΝΕΟ ΞΕΥΓΑΡΙ

Ἀπὸ μακρυά σὲ χαιρετᾶ μὲ μάτια δακρυσμένα
Ἑλληνοπούλας μιά ψυχὴ ποῦ βρίσκευαι στά ξένα.
Τὴ 'μέρα τὴ γλυκόφωτη θὰ σιγοτραγουδήσῃ·
τὸν ὕμνο της τὸν πλειὸ θερμὸ γιὰ Σένα θὰ τονίσῃ.

Γιὰ Σένα, Βασιλόπουλο βλαστάρι χαϊδεμένο,
ποῦ μέσα σ' ὅλων τῆς καρδιές θρόνο ἔχεις στημένο
γιὰ Σὲ καὶ γιὰ τὸ Ταῖρί σου, τὸ ἀκριβό σου ταῖρι,
ποῦ τὴν καρδιά Της χάρισε σὲ Σένα τὸ ξεφτέρι..

Εἰπέ, ὦ Βασιλόπουλο, στὴ γαλανὴ Παρθένα:
Πῶς ὅση ἀγάπη ἔχομε στὰ στήθη μας κρυμμένα
γιὰ Σέ, καὶ ὅση νοιώθουμε ἐλπίδα στὄνομά Σου
τὴν ἴδια θὰ αἰσθανώμεθα γι'Αὐτὴν ποῦ θᾶν σιμά σου!

Εἰπὲ ἀκόμη πῶς ἐδῶ στὴ φτωχική μας Χώρα
πλούτη δὲν θαῦρῃ περισσά. Μά τὰ δικά μας δῶρα
θᾶνε τοῦ Ἔθνους ἡ Ἔνδοξη καὶ Ἅγια Ἱστορία
καὶ ἡ τοῦ κάθε ἕλληνος ἀτέλειωτη λατρεία

Εἰπὲ ἀκόμη... Πῶς χαρὰ νοιώθουμε καὶ καμάρι
ποῦ εἶσαι Κανάρης τὴν ψυχὴ καὶ τὸ κορμὶ λιοντάρι,
θαλασσοποῦλι διαλεχτό, λευκόφτερο ξεφτέρι·
τὴ δύναμί σου ποιὸς μπορεῖ νὰ πῇ πῶς δὲν τὴν ξέρει;

Σὲ Σένα ἔχομε καὶ μεῖς καθὼς καὶ ἡ Πατρίδα
ὅλη μας τὴν πεποίθησι, ὅλη μας τὴν ἐλπίδα,
πῶς θᾶρθῃ ἡμέρας χαραυγή, στῶν κανονιῶν τὴ ζάλη,
σὲ ναυαρχίδα νὰ θωρῇς τὴν νίκη τὴν μεγάλη.

[Χαρτοῦμ] ΑΘΗΝΑ ΡΟΥΣΣΑΚΗ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εἰς πολὺ 'ψηλήν.

Ψιλὴ σὰν ταβανόσκουπα! διώχνεις μὲ τὸ κορμί σου,
τὰ χελιδόνια πούστησαν φωλιὰ μὲς στὴν αὐλή σου.

Εἰς κοντόχονδρην.

Κοντόχονδρη καὶ στρογγυλὴ πηγαίνεις μὲ καμάρι....
Ποιὰ χέρια ἀγκαλιάζουνε τέτοιο χονδρὸ παιδάρι!...

Εἰς σιγῶσαν καλλονήν.

Μίλησε καὶ τὸ μάρμαρο στὸν ἔρωτα 'μπροστά....
Κρίμα στὰ χείλη τὰ ὤμορφα ποῦ πάντα 'ναι κλειστά!

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΝΙΚΟΛΑΡΑΣ

Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ

Τό ἀπόγευμα τῆς τελευταίας Κυριακῆς τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἡ κλήρωσις τοῦ λαχείου τοῦ στόλου, ἕνα μικρό παιδάκι ἀνέβαινε μὲ τό βιζαδί ἀπό τήν Ὁμόνοιαν εἰς τό Σύνταγμα. Ἐπήγαινεν εἰς τό Ζάππειον καὶ εἶχε μίαν τόσην βεβαίαν προαίσθησιν ὅτι θὰ κερδίσῃ τοὐλάχιστον τόν δεύτερον ἀριθμόν, ὥστε ἔλαμπεν ὅλον ἀπό χαράν καὶ εὐτυχίαν ὡσάν νὰ εἶχε μπροστά του τάς 100 χιλιάδας.

— Εἶσαι βέβαιος μικρέ μου, πῶς θὰ κερδίσῃς; τόν ἠρώτησαν οἱ συνταξειδιῶται του τοῦ βιζαδί.

—Ὦ ναί, θὰ κερδίσω. Μοῦ τό εἶπε ἡ μητέρα μου. Κάθε βράδυ ὅταν ἔκανα τό σταυρό μου, παρακαλοῦσα τήν Παναγίτσα νὰ κερδίσω. Ἔχω δύο λαχεῖα ἐγώ καὶ ἄλλο ἕνα ἡ μητέρα μου. Θὰ κερδίσω.

Εἰς τό Σύνταγμα τό παιδί κατέβηκε, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι. Τήν στιγμήν ἐκείνην ἠκούσθησαν αἱ φωναί τῶν ἐφημεριδοπωλῶν: «τό παράρτημα... οἱ κερδισμένοι ἀριθμοί τοῦ Λαχείου».

Κάποιος κύριος ἠγόρασεν ἕνα παράρτημα καὶ ὁ μικρός γεμάτος χαρά, ἔβγαλε τά δύο λαχεῖα του, ἐπάνω εἰς τό ἕνα τῶν ὁποίων εἶχε σημειωμένον καὶ τόν ἀριθμόν τοῦ λαχείου τῆς μητέρας του. Κρίμα! κανένας ἀπό τούς ἀριθμούς αὐτούς δὲν ἦτον μέσα εἰς τό παράρτημα. Ὁ μικρός, ὁ γεμάτος ἀπό ἐλπίδας καὶ χαράν, ἐμάζευσε παραπονετικά τά ροδοκόκκινα χειλάκια του, ἀνελύθη εἰς δάκρυα καὶ ἄρχισε δυνατά τά κλάμματα. Τίποτε δέν ἴσχυσε νὰ τόν παρηγορήσῃ. Κλαίων ἀκόμη, ἐπῆρε τήν ὁδόν Ἀγχέσμου καὶ ἐπήγαινεν ἀπαρηγόρητος εἰς τήν μητέρα του, ἡ ὁποία ἐπερίμενε καλά μαντάτα.

ΝΕΟΝ ΕΓΟΝ ΤΟΥ Δ' ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΟ

Εἰς τό θέατρον Ἀργεντίνα τῆς Ρώμης ἐπαίχθη μετά μεγίστης ἐπιτυχίας ἓν νέον ἔργον τοῦ Δ' Ἀννούντσιο, ἡ «Ναῦς». Τό ἀκροατήριον ἀπεθέωσε τόν συγγραφέα. Εἰς τό τέλος τῆς παραστάσεως οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἰταλίας, οἵτινες παρηκολούθησαν τό ἔργον, ἐκάλεσαν τόν Δ' Ἀννούντσιο εἰς τό θεωρεῖόν των καὶ τόν συνεχάρησαν θερμῶς.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἰσχύει καὶ εἰς τήν Φιλιππούπολιν τό ἔθιμον τοῦ νὰ περιέρχωνται οἱ παῖδες τάς συγγενικάς των οἰκίας ζητοῦντες φιλοδώρημα. Τά παιδιά μεταβαίνουν τήν Πρωτοχρονιάν μὲ κλάδους κρανιᾶς εἰς τά συγγενικά σπήτια καὶ κτυπῶντες τούς πρεσβυτέρους εἰς τά νῶτα φωνάζουν: «Αὐτοῦ χαρά κι' ἄϊς Βασίλης καὶ τοῦ χρόνου» καὶ δέχονται τά φιλοδωρήματα.

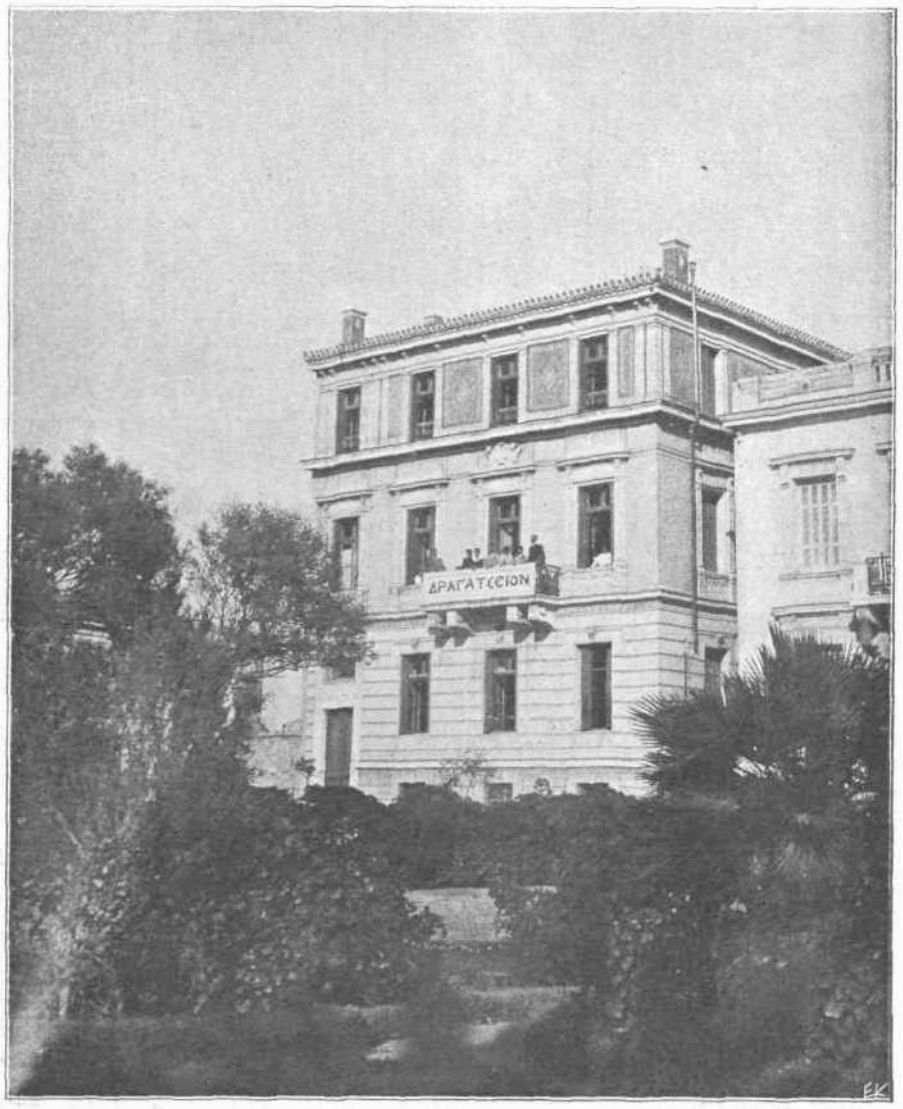

ΤΟ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΔΡΑΓΑΤΣΕΙΟΝ. Η ΠΡΟΣΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη 6361.